

Upravništvo Ljubljana, Knačjeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selezburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Uredništvo: Ljubljana: Knačjeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisni se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Za zaščito domačega dela in izdelka

Naše obrtništvo, ki se nahaja v težavnih razmerah in hudo občuti breme gospodarske krize, je z veliko agilnostjo pripravilo akcijo za zaščito svojega položaja in za propagando svojih kakovostnih izdelkov. V vsej državi je pripravilo manifestacijske prireditve, deloma v obliki obrtniškega propagandnega tedna, deloma pa kot proslavo obrtniškega praznika. V dravski banovini so se vršili manifestacijski zbori v vseh večjih krajih. V Ljubljani pa je bil vrhu tega odprt obrtniški sejem, ki naj najširši javnosti pokaže sposobnost našega obrtnika-umetnika in prednosti solidnega obrtniškega izdelka. Naša javnost je ob tej priliki pokazala in priznanje domačemu obrtnišemu izdelku, ki mu moramo v lastnem interesu dati vedno prednost pred tujimi izdelki.

Manifestacijski zbor

Ljubljana, 2. decembra. V veliki dvorani hotela „Uniona“ se je vršil danes v okviru „Obrtniškega tedna“ manifestacijski zbor za zaščito domačega izdelka in dela ob solidarni podpori gospodarskih, nacionalnih, delavskih, ženskih in kulturnih korporacij. Iz govorov, ki so jih imeli predstavniki posameznih korporacij na zborovanju, je izzvenela velika simpatija, ki jo goji vsa naša javnost za naš obrtniško-rokodelski stan, za njegove težnje, obenem pa so simpatične izjave govornikov pokazale, da se tudi vsi drugi stanovniki zavedajo, kakošno važno vlogo igra krepak obrtniški stan za gospodarski in kulturni napredek naroda. Zvest, da je vsak posamezni državljan dolžan podpirati domačo delavnost in kupovati domače izdelke, zlasti pa kakovostne izdelke našega naprednega obrtništva, je zajela že širše sloje naroda. Vsakdo, ki podpira domačo delavnost, koristi posredno tudi sebi. To spoznanje povezanosti interesov vseh stanov, ki izvirajo iz velike jugoslovenske ideje, je na tem zborovanju prišlo do vidnega izraza. Iz obširnega referata, ki ga je imel predsednik glavnega odbora za „Obrtniški teden“ zbornični podpredsednik gospod

Josip Rebek

ki je tudi vodil manifestacijski zbor, posnemamo naslednje podrobnosti. Uedinjenje v narodni državi Jugoslaviji nam je prineslo politično in narodno osvobodjenje, nereseno pa je še ostalo vprašanje naše gospodarske osamosvojitve. V zadnjem desetletju smo se v industrijskem pogledu sicer precej osamosvojili od inozemskih proizvodov, vendar moramo žal ugotoviti, da se ob prevaru naš obrtnik ni takoj znašel in da veliki nalogi gospodarske osamosvojitve glede na takratne razmere ni bil dovolj kos. Tako so povzeli inercialno inozemec in zidje. Toda tudi obrtnik se je kmalu prilagodil zahtevam novega časa, novim smerem ukusa in novi tehniki prometa. S svojo inteligenco, vztrajnim delom, ki ga odlikuje žig individualnosti in prvotne kvalitete, je kmalu ustvaril pestro gradbo obrtniške proizvodnje in s tem postal pionir racionalne gospodarske osamosvojitve. Z naglim tempom se je pričela obnova propadlih obrti. Z razvojem tehnike so nastale nove obrtne stroke. Obrtniki so tehnično preuredili svoje delavnice in jih z velikimi investicijami prilagodili tudi higijenskim potrebam. Posebno razveseljivo je napredek v umetno-obrtni produkciji, zlasti v pohištveni in keramični stroki. V tem poletu je nastopila gospodarska kriza in so nastale razmere, ki so povzročile, da se danes velik del obrtnikov ne more preživljati. Glede na veliko povezanost obrtništva z ostalimi sloji naroda moramo storiti vse, da obrtništvo pomagamo. Dolžnost vse javnosti je, da v bodoče odločno odklanja tuje blago in da naroča in kupuje le domače, v prvi vrsti rokodelske izdelke. Poleg kmeta je obrtniški stan najvažnejši v državi, saj predstavlja v naši državi z družinami in pomožnim delavstvom 1 milijon prebivalcev. V dravski banovini pa je okrog 150.000 prebivalcev, ki žive od obrtniškega dela, to je ena sedmina vsega prebivalstva. Od 14 milijonov ljudi je v Jugoslaviji milijonov kmetov, od ostalih 3 milijonov, ki so konzumenti kmetijskih pridelkov, pa je obrtnikov ena tretjina. Obrtnik je torej eden najvažnejših konzumentov kmetijskih pridelkov. Enako je tudi interes delavstva, da obrtnik uspeva, sicer je primoran zniževati mezdne in odpuščati pomočnike. Obenem občutno trpi vzgoja naša mladina, kar nam potrjuje naglo padanje števila vajencev v dravski banovini, kjer je bilo leta 1929. še 15.155 vajencev, lani pa le še 8788. Važna je tudi vloga obrtnika kot socialnega činitelja. Obrtnik je glede na svojo preteklost kot nekdanji delavec vedno dovzeten za socialno napredne ideje. — Obrtniškem stanu pripada tudi važna socialna vloga zaradi tega, ker najde v obrtništvu kruh in eksistenco velik del kmečke in delavske mladine. Obrtništvo pa je tudi važen činitelj pri javnih dejavnostih, ki znašajo nad eno tretjino njihovega čistega zaslužka. Da je v preteklem stoletju obrtnik lahko obdržal svojo pozicijo navzlic napredku industrijske tehnike, je v znatni meri pripisati politiki srednjega stanu, ki je šla za tem, da se malemu človeku pomaga, da se ga strokovno dvigne in da se njegovo delo legalno zaščiti. V zadnjih letih je v zvezi z obubožanjem kmeta nastopila velika brezposelnost v obrtniških vrstah, zlasti na deželi. Tej nadlogi pa so se pridružil še druge. Inozemska industrija in inozemski kapital sta pričela pritiskati na naša tržišča. Kakor

gobe so zrasla mnoga podjetja, ki so se izdajala za domača, dejansko pa so v rokah tujcev. Ta industrija je namestila tudi celovito vrsto inozemskega tehniškega delavstva in nameščenstva. Z brezobzirnim in nebrzdanim egoizmom in z najrafiniranejšimi metodami reklame, preračunane na najvišjo in nerazodnost kupca, ki ga videz nizke cene omami, so se ta podjetja vrgla na naša tržišča. Obrtnik se je moral umikati in je pričel izgubljati pozicije. Imamo dve vrsti industrije. Eno vrsto smo imeli že prej. Pri nas je obstajala že pred vojno čevljarstva industrija, pa vendar čevljarški obrtnik ni bil ogrožen v svoji eksistenci. Toda mi imamo sedaj še drugo vrsto industrije, ki cinično in neumisljeno ubija cele obrtniške sloje s pravkar označenimi metodami. Ta industrija, ki je v rokah inozemcev, je sovražnica našega obrtnika in sovražnica naroda, ki ga izžema in guli, zato škoduje narodu in državi.

Pri tej priliki je treba omeniti predvsem čevljarstvo in krojaško stroko. Zaradi nastopa tvrde Bat'a je nastalo vprašanje nadaljnega obstoja 30.000 do 40.000 čevljarških mojstrov z družinami, pomočniki in vajenci. Podoben proces se je pričel pojavljati v krojaški stroki zaradi nastopa tvrde Tivar. Na klice obupanega obrtništva se pogosto čuje odgovor, da je bil n. pr. nastop Bat'e blagoslov za konzument, češ da gre tej tvrdki zasluga za znižanje cen obutvi. Ta opravičila brezobzirnega uničevanja številnega obrtniškega sloja pa so le pesek v oči javnosti. Kakor drugim industrijskim izdelkom, ki so v teku zadnjih let padli za 30 do 50 odstotkov, tako bi padle cene obutvi, tudi če bi Bat'e ne bilo.

Glede javnih dejavitev pa je treba pripomniti, da plača čevljarški mojster v gorski vasi, ki le krpa čevlje, na leto brez doklad 120 Din pridobine, mojster brez pomočnika v mestu pa najmanj 300 Din; na drugi strani pa je znan primer, da plača Bat'ova podružnica v Škofji Loki, ki ima več prometa kakor vsi tamonjši čevljarji skupaj, le 62.25 Din osnovnega davka. Veleproizvodnja more iti le do gotove meje, zlasti kadar gre za interese naroda in države. Načelo zaščite obrtniškega sloja pred premočno konkurenco veleproizvodnje je že prodrl v mnogih naprednih državah in mora prodreti tudi pri nas. Prebrati moramo upropačanje celih slojev naroda od strani veleproizvodnje, zlasti če je ta v rokah inozemskega kapitala.

Velika nadloga obrtništva je tudi sušmarstvo. Sušmar pa ne škoduje samo obrtniku, temveč tudi državi, ker se odteguje javnim dajatvam in davkom, pa tudi konzumentu, ker mu izvrši delo nestrokovno in slabo. Težko občuti obrtništvo tudi škodo zaradi postopanja raznih državnih in somoupravnih institucij, ki za svoje potrebe in za potrebe svojih zavodov izvršujejo rokodelska dela v lastni režiji. Škoda, ki jo trpi obrtnik zaradi rokodelskih del v kaznilnicah in poboljševalnih zavodih ni v nikakem razmerju s koristjo, ki jo ima pri tem država.

Vprašanje davčne obremenitve je postalo za našega obrtnika naravnost vprašanje obstoja. Dohodki obrtnika so padli pod eksistenčni minimum, navzile temu pa se davčno breme ni zmanjšalo. Finančna uprava stoji v svojih zahtevah še vedno v domnevi, da obstoja možnost 100odstotne zaposlitve in ne uvažuje, da je pretežni del obrtnikov le delno zaposlen. V praksi se je pokazalo, da je najhuje prizadeto naš gospodarsko šibko obrtništvo. Porazne so številke, da je lani od skupnega števila nekaj nad 20.000 obrtnikov odjavilo obrt 2063 obrtnikov. Če naša javnost vse to preudari, tedaj bo spoznala, da je nujno potrebno z združenimi močmi zajeziti struje, ki ogrožajo obrtniški stan. Gospodarski dumping, ki danes ograža čevljarje in krojače, se jutri lahko prenese na druge stroke. Za narod kot celoto tak razvoj ni nikaka pridobitev. Zato pomagajte obrtniku in se zavedajte, da je temelj narodnega blagostanja krepak rokodelski stan.

Govor bana dr. Marušiča

Ko je predsednik g. Rebek zaključil svoj zanimivi referat, se je oglasil k besedi ban dr. Marušič, ki je zborovalce pozdravil kot zastopnik vrhovne oblasti in kot pokrovitelj Obrtniškega tedna. Izrazil je željo, da bi se vsakdo jasno zavedal pomembnosti gesla: Kupuj domače blago; ne samo zaradi tega, ker je to naša dolžnost, temveč tudi zaradi tega, ker je naše domače blago res dobro in konkurenčno in ker s tem ne koristimo samo obrtništvu, temveč tudi samemu sebi. Opozoril je na krepko povezanost interesov vseh stanov. Ne moremo misliti napredka, če en stan

propada. Zato vprašanje našega obrtništva ni samo vprašanje obrtnikov, temveč vprašanje vsega naroda.

Solidarna podpora ostalih stanov

V imenu knezoškofa dr. Rožmana je izrekel pozdrave zborovalcem kanonik g. Stroj. V imenu jugoslovenskega ženstva je spregovorila predsednica Banovinske ženske zveze ga. Minka Kroftova. Poudarila je, da je pri tej akciji prizadetih tri in pol tisoča samostojnih obrtnic in več tisoč pomočnic in vajenk. Naše ženstvo sledi s polnim razumevanjem akciji za našo gospodarsko osamosvojitve in akciji »Kupuj domače blago«. Ta akcija mora posvetiti pozornost tudi vzgoji nacionalno usmerjenega prodajalca in prodajalke. Preko rok jugoslovenske žene kroži tri četrtine splošne kupne moči, zato se jugoslovensko ženstvo toplo priključuje klicu: Temelj narodnega blagostanja je krepak obrtniški stan.

V imenu Delavske zbornice je govoril g. Kosem, ki je poudaril, da ni strašnejšega, če ni dela, zlasti za tistega, ki je voljan delati. Zato mora vsakdo sodelovati pri akciji za domače delo, za domači izdelek in za domačo obrt. Poudaril je tudi povezanost med obrtnikom in delavcem. Če se borimo za obrtniški stan, se borimo tudi za delavca, obenem pa za narodne koristi.

V imenu Zveze trgovskih združenj je sporočil pozdrave predsednik ljubljanskega

ga združenja. V imenu Narodne odbrane je pozdravil zbor g. Jamnik. Narodna odbrana je s pokrenitvijo akcije »Svoji k svojim« in »Kupuj domače blago« mislila pred vsem na našega kmeta in obrtnika, ki sta najvažnejša stanova v naši državi.

Kot zastopnik mestne občine ljubljanske je izrekel pozdrave mag. ravnatelj g. Jančigaj, ki je obljubil vsi pomoč občine, v imenu industrijcev pa je spregovoril častni predsednik Zveze industrijcev g. Drag. Hribar. Poudaril je, da je bila obrtništvo vedno naklonjena ona domača industrija, ki je nastala iz obrti. Industriji se zavedajo pomena obrtniškega napredka, saj pričakujejo iz obrti najboljše naraščaj.

Pozdrave in simpatije delavstva je izrazil tudi zastopnik Strokovne komisije za Slovenijo g. Bricej, pozdrave organizacije diplomiranih tehnikov pa je izročil g. Kuhar.

Predsednik g. Josip Rebek je prečital še pozdravo brzojavko ministra dr. Alberta Kramerja, ki se glasi »Zadržan z neodločljivim javnim poslom se pridružujem manifestaciji našega obrtništva za njegov napredek in njegovo gospodarsko in socialno obnovo. Tudi v bodoče bom založil vse sile, da se olajšajo težka bremena, naložena obrtništva s pretirano prakso.«

Predsednik je še prečital daljšo resolucijo, naker je imel kratek zaključni govor predsednik krajevnega odbora za Obrtniški teden g. Pučnik, ki je v prepričevalnih besedah orisal pomen akcije za zaščito zares domačega izdelka. Zato kupujemo delo domačega obrtnika, ker s tem pomagamo narodu in sebi.

1. december — obrtniški praznik

Organizacije Društva jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino iz Ljubljane, Šiške, St. Vida, Viča in Most so v soboto proslavile dan uedinjenja kot obrtniški dan. Proslava, ki se je vršila v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, je otvoril društveni predsednik g. Lovro Pičman, ki je pozdravil zastopnika mestne občine svetnika dr. Kupnika, zastopnika sreskega načelstva svetnika g. Ketteja, tajnika Zbornice za TOI dr. Pretnarja in upravnika podružnice Obrtne banke kralj. Jugoslavije gosp. Ogrina.

V svojih uvodnih besedah je predsednik gosp. Pičman orisal pomen obrtniškega praznika, ki naj okrepi obrtniško samozavest in obrtniški ponos in dvigne medsebojno spoštovanje in prijateljstvo med obrtniki. Prej so obrtniki proslavljali obrtniški praznik neenotno v vsaki pokrajini drugače. Letos pa so se obrtniške organizacije sporazumele, da bodo v vsej državi proslavile praznik narodnega uedinjenja kot obrtniški praznik. Pojasnil je tudi, da organizacije, združene v osrednjem Društvu jugoslovenskih obrtnikov, niso mogle pristati na skupno prireditev obrtniškega tedna, ker sta jim bili ponudeni le dve temi v glavnem odboru. Obrtniški teden se bo letos vršil samo v savski in v dravski banovini, dočim proslavljajo obrtniške organizacije v ostalih pokrajinah v smislu sklepa konference v Beogradu, ki se je vršila 18. oktobra, obrtniški praznik na dan uedinjenja. Na vseh teh proslavah se na ta dan čita skupna spomenica, ki so jo izdale naslednje obrtniške organizacije: Glavni savez znaniljskih udruženj Beograd, Savez hrvatskih obrtnikov, Zagreb, Društvo jugosl. obrtnikov, Ljubljana, Savez znaniljskih udruženj Sarajeva, obrtne zbornice v Beogradu, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Osijeku, Banjaluki in Skoplju ter obrtni odseki Zbornice za TOI v Novem Sadu in Podgorici.

Spomenica jugoslovenskega obrtništva

Skupna spomenica, ki jo je prečital tajnik gosp. Mihelčič, je zelo obsežna in obsega vse težnje jugoslovenskega obrtništva. V uvodu se spomenica spominja tragične smrti kralja Aleksandra I., ki je obrtništvo težko zadela, saj je imelo obrtništvo v kralju Mavreniku dobrega zaščitnika in prijatelja. Zato se obrtništvo zavezuje,

da bo verno izvršilo poslednjo oporoko pokojnega viteškega kralja: »Cuvajte Jugoslavijo.«

Spomenica navaja vprašanja, ki jih lahko obrtništvo reši s samopomočjo. To je predvsem odstranitev nelojalne konkurence med obrtništvo, vprašanje racionalizacije obrtniške proizvodnje in vprašanje obrtniškega zadruštva. Sedanjih težkoč pa obrtništvo ne more odpraviti izključno s samopomočjo, zato pričakuje predvsem zaščite od strani države. Tu se spomenica obrača proti delu v lastni režiji, ki jih izvršujejo državna in samoupravna oblastva. Ta režijska dela niso za državo cenejša, če se upoštevajo oni stroški, ki gredo na račun raznih proračunskih postavk.

Pravilno je treba rešiti tudi vprašanje obrtniškega naraščaja. V interesu bodočega razvoja obrtništva je, da se vajenci pravilno izuče, zato so potrebne omejitve pri najemanju vajencev. Ugotoviti je treba, koliko vajencev sme zaposliti en mojster, zlasti tudi v razmerju s številom pomočnikov.

Izvesti je treba socialno zavarovanje obrtnikov, ki je zlasti v današnjih časih nujno potrebno. Obširno se spomenica peča tudi s sušmarstvom, ki je življenjsko vprašanje obrtništva in zahteva ureditev s posebnim zakonom. Glede na nevarnost za konzumenta, za delavstvo, obrtništvo in trgovstvo, kakor tudi glede na fiskalne interese države je treba omejiti število prodajalnic industrijskih podjetij. Privilegiran položaj takih prodajalnic v davčnem pogledu omogoča nelojalno konkurenco obrtnikom in trgovcem. Spomenica tu imenoma navaja tvrdki Bat'a in Tivar, ki sta uničili s svojimi mrežami podružnic tisoče obrtnih eksistenc.

Pozornost posveča spomenica tudi vprašanju razdolžitve obrtništva. Obrtništvo je treba v tem pogledu zaščititi, kakor je država zaščitila kmete in demarne zavode.

Po prečitani spomenici je zborovalce pozdravil v imenu Zbornice za TOI tajnik dr. Pretnar, ki je poudaril potrebo, da obrtništvo zainteresira za svoje težnje najširšo javnost. Izrazil je tudi upanje, da bo slovensko obrtništvo prihodnje leto nastopilo enotno in da bo s podporo javnosti doseglo čim večje uspehe.

Predsednik gosp. Lovro Pičman je v svojih zaključnih izjavah še podčrtal pomen spomenice jugoslovenskega obrtništva, ki mora najti odmev na merodajnih mestih in prinesiti obrtništvu nujno potrebne zaščitne ukrepe.

Na obrtniški razstavi

V nekdanji Sattnerjevi hiši na Mestnem trgu so ljubljanski obrtniki na narodni praznik popoldne otvorili prvo svojo veliko reprezentativno razstavo. K otvoritvi so se zbrali številni predstavniki naših upravnih in gospodarskih instanc, med drugimi načelnik dr. Marn kot zastopnik g. bana in banske uprave, predsednik mestne občine in pokrovitelj razstave dr. Puc in podpredsednik prof. Jarc, predsednik Zbornice za TOI Jelačin s tajnikom dr. Plesom in obrtnim referentom dr. Pretnarjem, dr. Gojia za Zvezu industrijcev in bivši predsednik zveze Dragotin Hribar, predsednik Zdrženja trgovcev Soss s podpredsednikom Smerkolcem in tajnikom Šnucem, predsednik Zveze trgovskih gremijev Kavčič, predsednik Zveze gostilničarskih za-

drug Maicen, predsednik večesejma industrialec Bonac in ravnatelj dr. Dular, direktor Obrtne banke Ogrin, senor ljubljanske obrtniške organizacije Franchetti, bivši starešina gasilske zveze Turk, predsednik CMD inž. Mačkovšek, vodja katoliškega rokodelskega pokreta kanonik Stroj, generalni tajnik TPD Pogačnik, senator dr. Rožič, mestni fizik dr. Rus, šef-zdravnih humanitarnih fondov dr. Tičar, upravnik policije Keršovan, sreski načelnik Zidaršič, ravnatelj OUZD dr. Bohinjec in podravnatelj dr. Kuhelj, šentjakovski župnik dr. Barle in še dolga vrsta drugih odličnikov in predstavnikov.

Otvoritveno besedo je izpregovoril predsednik Obrtniškega društva, podpredsednik Zbornice za TOI g. Josip Rebek, ki je po

uvodnih pozdravih naglašal, da se vrši letošnji obrtniški teden na žalost pod nenavadno težkimi okolištnimi. Poleg gospodarske krize, ki zmerom težje pritiska, je našo zemljo zadela največja nesreča. Po nezemlji izgubi kralja je zlasti težko prizadeto obrtništvo, ki je v kralju mučeniku imeo svojega prvega zaščitnika in prijatelja. Zato se obrtniki, ki so danes zbrani po vsej jugoslovenski domovini, da manifestirajo svojo stanovsko zvesto, globoko klanjajo veličini blagopokojnega kralja in kličejo: »Slava mu!«. Obrtniki obljubljajo, da bodo zvesto izvrševali njegovo poslednjo željo: »Cuvajte Jugoslavijo!«. Jugoslovenski obrtniki se zavedajo, da je krepak obrtniški stan mogoč samo v krepki nacionalni državi. Obča kulturna stopnja kakšnega naroda in države se ocenjuje po zunanjih znakih. Namen pričujočega obrtniškega sejma je predvsem opozoriti kupca na kvaliteto domačega blaga in zlasti pred zlato nedeljo pokazati vsej javnosti, da izdelki naših obrtnikov prav v ničemer ne zaostajajo za blagom tujih znamk. V tem znamenju je predsednik Rebek izrazil željo, naj bi razstavljeno blago pri občinstvu v resnici našlo upoštevanje, kakršno mu gre.

Kratko je nato izpregovoril pokrovitelj g. dr. Puc. V tem težkem času imajo naši obrtniki predvsem dolžnost, da dvignejo kvaliteto svojega dela in da vzbude zanimanje pri najširšem občinstvu. Pred nekaj časom so nekateri pes misti prerokovali, da bo obrtništvo propadlo, gospodarski razvoj pa je pokazal, da industrija ne bo uničila obrti, temveč ji je razvoj samo odkazal nove naloge. Svet je spoznal, da ima pristna kvaliteto domačega blaga in zlasti individualno izdelal z roko. Med tem ko industrija izdeluje samo šablono, je vsak obrtniški izdelek lahko tudi umetniški obenem. Zavoljo tega moramo obrtnikom in njihovi akciji želeči uspeha tako z vidika gospodarske in državne politike, kakor tudi z vidka družbe. Brez dvoma bomo kmalu spet doživeli čas, ko bo vsak obrtnik lahko ponosen na znak svojega čeha, ker mu bo jamstvo za delo in obstanek. Že danes pa moramo reči, da nam je ljubši sto neodvisnih obrtnikov, ki vzgajajo mladi naraščaj v ljubjezi in zvestosti do kralja in domovine, kakor ena sama industrija s par tisoč delavci, ki so pa odvisni od direktorja in nezadovoljni. Na koncu izvajani je pokrovitelj izrazil željo, da bi razstava dosegla popoln uspeh in je obrtništvo zagotovilo vso podporo oblastev.

Predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin je v kratkem nagovoru izjavil, da so vsi gospodarski krogi že vse poldrugo desetletje občudovali razvoj obrtniškega dela, kakor so ga kazale razstave na naših velesejnih. Zbornica se je zmerom zavedala svojih dolžnosti do tega stanu, saj je na njenem področju okrog 20.000 obrtniških delavcev in okrog 15.000 vajencev. Prav tem mladim ljudem, ki so osnova vsega našega gospodarstva, si je zbornica zmerom prizadevala pomagati. Žrtvovala je že dosedaj znatne vsote, da bi pomagala dvigniti obrtništvo do višine, ki jo mora doseči, in v tem smislu bo delala tudi zmerom v bodoče, saj so obrtniki najbližji in najožji prijatelji trgovcev. Deviza solidaritizma, ki nas vse združuje, pa je danes danes bolj aktualna kakor kdajkoli.

Predsednik Rebek se je na kratko zahvalil za izražene dobre želje, nato pa so si povabljeni gostje pod njegovim vodstvom ogledali razstavo, ki je zavzela vseh pet etaž Sattnerjeve hiše. Gostje so se o razstavljemem blagu prav pohvalno izrazili. Ob 17. uri je bila nato razstava otvorjena tudi za širše občinstvo. Kakor v soboto, je bila tudi v nedeljo deležna prav obilnega obiska.

Minister Jevtić odpotoval v Ženevo

Beograd, 2. decembra. p. Zunanji minister g. Bogoljub Jevtić je sinoči zopet odpotoval v Ženevo, da prisostvuje razpravi o naši pritožbi proti Madžarski pred svetom Društva narodov. Med drugimi ga je spremljal tudi direktor političnega oddelca zunanega ministrstva g. Martinac. Za dobo Jevtićeve odsotnosti je imenovan za zastopnika zunanega ministra kmetijski minister g. dr. Dragutin Kojić.

Praznik 1. decembra v Beogradu

Beograd, 2. decembra. d. Včeraj so bile po vse državi slovesne službe božje. V beograjski saborni cerkvi je je odslužil sam patriarh Varnava. Službi božji so prisostvovali najvišji predstavniki oblasti, generali, ki jim je načeloval stari vojvoda Bojović, člani vlade, diplomatski zbor in drugi odličniki. Službi božji sta prisostvovala tudi kraljeva namestnika Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, ki sta zavzela mesto poleg kraljevskega prestola. Svečane službe božje so bile tudi v drugih beograjskih cerkvah raznih veroizpovedi. Kakor poročajo iz raznih krajev države, so povsod slovesno proslavili praznik uedinjenja. Velike slovesnosti so bile tudi v Zagrebu.

Narodni praznik dostojno proslavljen

Ob letošnji proslavi narodnega praznika udeleženi se je znova razbolela bočičina zaradi izgube Uedinitelja. Obenem pa je gorečnejše kakor kdajkoli vzplamtela nacionalna misel. V znamenju neutešnega žalovanja in obenem z zavestjo nacionalnega ponosa presinjena je Ljubljana na celu vse državne banovine dostojanstveno proslavila letošnji 1. december.

Ze na predvečer je vse mesto razobesilo državne zastave na pol droga, ali pa pripelo narje črn trak; ponekod so pa razobesili tudi žalne zastave. V petek zvečer in soboto zjutraj je bilo z ljubljanskega gradu oddanih 21 topovskih strel.

Ob 10 dopoldne je g. škof dr. Rožman bral Te Deum ob asistenci vsega stolnega kapitlja in številne duhovščine. Službi božji so prisostvovali najodličnejši predstavniki svobosti, tako ban dr. Marušič, general Čukčevac, župan dr. Puc, rektor univerze dr. Ramovš, vsi še državni uradniki, številni častniki, Sokolci, gasilci, čističarji, raznih društev in korporacij. Po Te Deumu so bile molitve za kralja Petra II. Ob istem času je bila darovana služba božja tudi v evangelijski cerkvi, že ob 9. pa je prota Budimir daroval službo božjo v pravoslavni kapelici

Prvega decembra, ki ga je Sokolstvo proglasilo še posebno za svoj praznik, so dopoldne po vseh telovadnicah sokolskih društev prisegli pripadniki Sokolstva. Povsod je starosta ali pa njegov namestnik prečital savezno poslanico, nakar je bila svečana zaprisega članstva in pripadnikov. Na sporedu teh lepih proslav narodnega praznika so bile tudi razne deklamacije, recitacije v spomin blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I., v počaščenje našega prvega Sokola kralja Petra II. in spominski govori. Vsebinsko so bile vse te proslave tako obširne, da zaenkrat o njih niti ne moremo količičaj podrobneje poročati.

Miklavževanje

Ze na narodni praznik popoldne so pričeli na Kongresnem trgu postavljati stojnice in proti večeru je bil kar živahen Miklavžev sejem. Mladina je radostnih obrazov pohajkovala po mestu in zavzeta obstajala pred številnimi lepimi, res vabljivimi izložbami naših trgovcev. V nedeljo je bila večina trgovin odprta in ponekod je bila še precej živahna kupčija. Kupujejo starši za svojo mladino večinoma praktične stvari: perilo, obutev, šolske potrebšline.

Oba dneva je bilo po ljubljanskih ulicah izredno živahno vrvenje, ki se je stopnjevalo zlasti še v nedeljo, ko smo imeli izredno lepo, jasno in suho solčno vreme. Na tisoče ljudi je ušlo v okolico in na bližnje hribočke, zvečer pa so valovile po osrednjih ulicah Ljubljane cele procesije šeštevcev.

Zrtev splašenih konj

Na Dobrovi pri Ljubljani se je na praznik pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 34letni posestnik Matija Velkavrh, doma iz Tomačeva. Ko se je med 17. in 18. uro z vozom peljal na Dobravo, so se nenadoma splašili konji in je padel pod voz. Zlomil si je nogo in dobil hude notranje poškodbe.

V prepred je padla

Huda nesreča je doletela tudi Alojzija Lukaneč, ženo seuarskega pomočnika iz Zadrage, občina Krize pri Kranju, rojeno leta 1902. Grabila je v Zadragi listje, nenadoma pa je izgubila ravnotežje in strmoglavila po strmini kakih 50 m globoko v prepred, kjer je obležala z razbito glavo s poškodovanimi rokami in nogami. Prepeljali so jo v bolnico. In kakor nam poročajo, je njeno stanje prav resno.

trom umetnikom odgovarjajoče prednesel P. I. Čajkoveška »Elegični stavek«.

Nj nobenega dvoma, da je naš Akademski pevski zbor prednjak v vrsti vseh naših moških zborov. Dokazal je to že opetovano, vendar je treba še podčrtati njegovo delo zlasti z umetniške plati. Vsa čast akademikom, ki so se tako požrtvovalno podredili intencijam in volji svojega zaslužnega dirigenta povodilca g. Franca Marolta. Zato so nastopi Akademskega zbora vselej dogodek v naši zborovski reproductivni glasbi. »Šest preprostih pesmi«, ki jih je Akademski pevski zbor prednašal, je pač nudilo redke vzor prednašanja naših karakterističnih narodnih pesmi v pravi izvedbi. Vse odlike prednašanja Akademskega pevskega zbora so se baš na tem večeru srečno uveljavile in so bile deležne priznanja vsega občinstva.

Po odmoru je zapela gđ. Zvonimira Župečeva ob spretnem klavirskem spremljanju g. Nika Štrifca Devovo »Kanglico« in Pavčičovo »Pastirico«. Pevka je že v operi »Mignon« dokazala svoje zmožnosti kot Filipa. Pa je tudi na koncertu pokazala zmožnost koloraturne pevke. Nadejamo se, da se bomo mogli veseliti njenih nadaljnjih uspehov.

Prijubljeni naš operni tenorist g. Josip Gostič je prednašal dve narodni pesmi v harmonizaciji g. Antona Neflata »Dekle v vrtu zelenem stoji«, »Rasti mi rasti, trava zelena« ter korosko narodno »Če so tiste stezice« v priredbi g. J. Ravnika. V teh pesmih je samo melodija ostala narodna, dobila pa je po prireditelju h apartno moderno klavirsko spremljavo.

Končno je nastopil še mešani zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom g. Matule. Zapel je primorsko narodno »Barčico« v priredbi O. Deva, Tomčevce belokranjsko narodno »Med cveticami po logu« ter Adamčičovo idrijsko narodno »Zenka mi v goste gre«. Zbor »Ljubljanskega Zvona« se je pod vodstvom svojega novega povodilca ohranil in utrdil svoj dobri renomé.

Vsi, ki so na novinarskem koncertu sodelovali, so z veliko ambicijo in umetniškim hotenjem pomagali prireditvi do velikega moralnega uspeha. Z. P.

Novinarski koncert

Tudi letošnja prvodecembrska novinarska prireditev je učinkovito in harmonično zaključila proslavo praznika uedinjenja

Ob svežem spominu na tragično smrt Viteškega kralja je tradicionalni novinarski koncert v veliki unionski dvorani na letošnji 1. december zavzel značaj pietetne kulturne in nacionalne svečanosti. Zanimanje za koncert, za katerega je bil letos pripravljen prav skrbno izbran glasbeni in pevski vzpored, je bilo vkljub dejstvu, da je običajni privlačni družabni večer po koncertnem delu odpadel, prav živahno in kakor vsako leto na ta dan, se je tudi v soboto zbralo v Unioni pravo predstavništvo ljubljanskega prebivalstva, pripadniki vseh slojev in stanov, vseh poklicev, predvsem pa reprezentantji oblasti, korporacij ter nacionalnih, kulturnih in stanovskih organizacij. Navzoči so bili ban dr. Marušič, divizionar general Čukavac, pomočnik bana dr. Pirkmajer, ljubljanski župan dr. Puc, rektor univerze dr. Ramovš, predsednik apelacijskega sodišča Vrančič s podpreds. dr. Gradnikom, višji drž. tožilec dr. Grasselli z državnim tožilcem Lavrenčakom, predsednik okrožnega sodišča Kersič, avstrijski generalni konzul, francoski in češkoslovaški konzul, zastopnik italijanskega generalnega konzula, belgijski honorarni konzul dr. Dular, finančni direktor dr. Valjavec, starejšina Gasilske zajednice za dravsko banovino Turk, upravnik policije Keršovan, direktor Narodne banke dr. Gregorič, predsednik notarske zbornice dr. Kuhar, predstavnik odvetniške zbornice dr. Krivic, predsednik inženjerske zbornice inž. Pirkmajer, direktor konservatorija Betetto, direktor mestnega magistrata Jančigaj, ravnatelj TPD dr. Vrhunec z generalnim tajnikom Pogačnikom, senator dr. Gregorin, narodni poslanec Pustoslavšek, predsednik Zveze trgovskih združenj Kavčič, predsednik Maloželezniške družbe dr. Fetič z večjim številom občinskih svetovalcev, predsednik JC lige dr. Stare itd. itd. Večina odličnih predstavnikov je prispela s svojimi soprogami, navzoče pa so bile poleg drugih dam tudi ge. Kramerjeva in Mohoričeva.

gali s svojimi nastopi nacionalnemu in dobrodelnemu namenu te priljubljene novinarske prireditve. Tudi letošnji prvodecemberski koncert v umetniškem pogledu ni prav nič zaostajal za svojimi predhodniki. V veliki meri je bil še posvečen spominu Velikega kralja Uedinitelja. Žalost nad izgubo Viteškega kralja je lebdela tudi tokrat nad nami, ko je občinstvo skoro popolnoma zasedlo unionsko dvorano. Pirnatov kip blagopokojnega kralja je mogočno učinkoval na prisotno občinstvo.

Svečani koncert je otvoril orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice v družbi s člani drž. konservatorija pod vodstvom g. prof. L. M. Škerjanca, državno himno v trodelni obliki.

Ugledni član naše drame g. Emil Krafi je zanosno deklamiral granitno in kiene spominke besede pesnika g. Alojzija Gradnika, posvečene spominu Viteškega kralja. Ze omenjeni kombinirani orkester je nato zgledno predvaljal novo Škerjančevo skladbo »V onom črnom lese« skladbo, polno tuge in bolesti in zlasti v instrumentaciji občuteno barvito. Morda bi kdo mislil, da samo godalni orkester ne more vplivati tako kot popoln orkester. Ampak izkazalo se je v soboto na novo, da je godalni orkester enako sposoben prednašati večja in tudi občnejša dela.

Pa me je isti občutek navdal, ko sem poslušal v spremljavi tega orkestra soščitne nastope našega mojstra Julija Betetta, ki je s svojo priznano rutiniranostjo in kantično svojega glasu odplul Pavčičevo »Otožnost« (na podlagi narodne »Gozdje« je že zelen), Adamčičovo »Darovanje neveste« in Pavčičovo »Pa moje ženke glas«. Vse tri pesmi so bile srečno prirejene za spremljavo v godalnem orkestru in so upravičeno poslušalcem zelo ugajale.

Klavirski trio — Karlo Rupel (violina), Bogomir Leskovic (violončelo) in Marjan Lipovšek (klavir) — je eminentno vsem

Dogodki dveh dni v Celju

Na praznik uedinjenja so bile na vseh poslopih v Celju in na mnogih hišah v okolinski občini izobesene državne zastave na pol droga. Ob 8. je bilo opravilo v opatijski, nato pa v pravoslavni in evangelijski cerkvi. Opravilo so prisostvovali predstavniki civilnih in vojaških oblastev in uradov, mestne in okoliške občine, Sokoli in Sokolice v krajih in civilu z znakom, rezervni oficirji, gasilci ter zastopniki drugih korporacij in društev. Šolska mladina se je udeležila cerkvenega opravila v za to določenih cerkvah.

Obrtniška proslava

Ob 9. dopoldne je priredila podružnica Društva jugosl. obrtnikov v Celju v spodnjih prostorih Narodnega doma proslavo praznika uedinjenja, katere se je poleg obrtnikov udeležil tudi naraščaj. Predsednik podružnice g. Stojan Holobar je po pozdravnih besedah prečital obširno poslanico jugoslovenskih obrtniških organizacij. Poslanica se najprej spominja blagopokojnega kralja, ki je bil velik zaščitnik in prijatelj obrtništva. Spomenica naglašala, naj akcija za izboljšanje položaja obrtništva izvede z organizacijo obrtniške samopomoči in z oblastveno zaščito obrtništva. Oblasti naj posvečajo vso pažnjo obrtniškega naraščaju. Obrtniško socialno zavarovanje naj se izvede čimprej. Neloyalna konkurenca med obrtništvom samim mora prenehati, zatrepi pa je treba tudi šušmarstvo. Nujno potrebna je sistematična izvedba javnih del na široki podlagi. Veliko zlo za obrtništvo je pri nas razpredena mreža podružnic in prodajalnih industrijskih podjetij, ki s svojo gospodarsko aktivnostjo škodujejo celoti.

Spomenica je bila sprejeta z živahnim odobravanjem. Krojaški mojster g. Ivan Bizjak je podčrtal veliki pomen 1. decembra, potrebo združitve vsega obrtništva in izobraževanja obrtniškega naraščaja, nato pa je predsednik zaključil proslavo.

Velika sokolska svečanost

Ob pol 11. se je pričela v nabito polni veliki dvorani Narodnega doma svečana seja Sokolskega društva. V ozadju odra, okrašena z zelenjem, sta bili pod državnim trobojnicom med napisoma »Zdravje« in »Čuvajmo Jugoslavijo« nameščeni sliki blagopokojnega Viteškega kralja Aleksan-

drtniškega tedna. Okrožni tajnik g. Drago Zabkar je prečital obširen in temeljit referat o zgodovini, lapredku in sedanjem težkem položaju obrtništva ter o važnosti in upravičenosti težnjah rokodelskega stanu. Ob zaključku je bila sprejeta od g. Lečnika prečitana resolucija, ki vsebuje številne utemeljene želje in zahteve obrtništva.

Obupno dejanje trgovskega potnika Na državni praznik okrog 10. dopoldne se je obesil na oknu svoje sobe v Celju 48letni trgovski potnik Franc R. Našli so

ga kmalu nato, a vsaka pomoč je bila zaman. Dejanje je izvršil očitno v hipni duševni zmedenosti.

Krvav dogodek v celjski gostilni

V neki gostilni na Gosposvetški ulici v Celju so se v petek zvečer neki fantje s Tiharja sprili z muslimanskim progarnjem Jasinom Ramišem iz Prijedora. Ko je Ramiš psoval fantom mater, ga je eden izmed njih napadel in mu zabolal nož med rebra. Ramiša so prepeljali z reševalnim avtobusom v bolnico.

Tek Uedinjenja v Ljubljani

Tudi letošnja sportna proslava 1. decembra je bila velika revija naših najboljših atletov — Po teku so atleti obljubili zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II.

Ljubljana, 2. decembra.

Tudi letošnji 1. december so naši sportniki proslavili nadvse svečano.

Sportno nacionalna manifestacija »Tek Uedinjenja«, ki jo že v sedmici prireja lahkoatletski državni vrhak ASK Primorje, je postala zelo tradicionalna, kar pričča izredno velik dotok odličnih tekmovalcev, ki je letos dosegel rekordno število 50. Vsakoletnim zunanjim gostom iz Celja, z Jesenic itd. se je letos prvič pridružila močna skupina najboljših tekočarjev iz Zagreba, članov Haška, Makabija in Marathona. Z njihovim sodelovanjem so letos prvič vse tri prestolnice proslave naš največji nacionalni praznik.

Dasi so letos iz nerazumljivih razlogov izostali najresnejši konkurenti v glavnih kategorijah, večkratni zmagovalci Krvav in Gubešek ter Zorka (vsi Primorje), prireditve vendar ni trpeja glede zanimivosti, kajti odlična konkurenca Zagrebčanov in z njimi dobra forma, v kateri so atleti, plasirani na čelu obeh glavnih kategorij, sta bili povod, da se je

borba vodila z veliko oporčenostjo na vsej progi Bručan zmagovalec na dolgi progi, je večkrat pokazal svojo veliko superiornost s tem, da je todil razeval nekaj str metrov od zavrta po vsej progi in prišel na cilj svež in z velikim naskokom. Kas. H ga je dosegel brez konkurence, je zelo dober. Vodilni do goprogasli Zagrebčan vazen Flassa se tiso mogli videti, se uveljavil ti med našimi Flass je sicer vodil z bratoma Starmanoma na vsej progi najostrejšo borbo, moral pa je v zadnjih delih proge za malenkost kloniti. Tudi zmagovalac na kratki progi Srakar Franc je bil čestitnik tekmovalcem in je vodil vso pot, dasi mu je bil stalno za petami Starman Adolf. Šele v zadnjem delu proge je prišla voj do veljave nizpora odprtnost, ki mu je prinesla zmago s precejšnjim naskokom. Huda borba pa ni bila samo za vodilna mesta, da skoraj še huša je bila v sredini obeh skupin. Tekmovalci so se stalno menjavali na mestih in tudi borba na Aleksandrovi cesti je šele odločila marsikateri boljši ali slabši placement.

Kratka proga je rudnik talentov. Vsako leto smo z zadovoljstvom odkrivali talente in je tudi letos kontinuiteta prišla tukaj do polne veljave. Pravo odkritje sta novince Krpan (Pr.) in Kotnik (Il.), ki sta se vrinila med vodilne in potisnila za seboj mnoga že znana imena.

Svojo veliko naklonjenost do sportno-nacionalne manifestacije naših lahkoatletov so tudi letos pokazali najvišji predstavniki oblasti v dravski banovini, gg. ban dravstve banovine dr. Marušič, ki je bil pokrovitelj prireditve in je za zmagovalca na dolgi progi daroval krasno srebrno prehodno darilo in komandant dravstve div oblasti general Čukavac in predsednik ljubljanske občine dr. Puc, oba čast. predsednika proslave, pri katerih uživajo naši lahkoatleti največje razumevanje in podporo.

Sportniki so jim na najlepši način izkazali svojo hvaležnost z impozantno manifestacijo, ki je sledila po samem teku v veliki dvorani hotela Miklič. Običajno svečano razdelitev daril so letos združili s svečano zaobljubo zvestobe

našemu mlademu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. v prisotnosti zastopnikov pokrovitelja, častnih predsednikov, zastopnikov oblasti in mnogih ljubljanskih sportnih organizacij. Atleti so popolnoma napolnili dvorano in ob otvoritvi same manifestacije je predsednik ASK Primorja načelnik Sancia pozdravil zastopnika pokrovitelja bana, banskega svetnika g. dr. Borštarnja, zastopnika častnih predsednikov generala Čukavca in župana dr. Puca, majorja Janca in mag. tajnika dr. Grassellija, zastopnici Atene, dr. Adlešičevo in Kroftovo, kluba Primork, starejšino skavtske organizacije dravstve banovine, zastopnike Preporoda in JNAD Jadrana, zastopnika smuč. kluba Ljubljana, LPP in LZSP, zastopnike vseh ljubljanskih sportnih organizacij s predsednikom Ilirije dr. Lapajnem na čelu in star. predsednikom MK Ilirije Gorjencem, zastopnike bratskih sportnih klubov iz Zagreba, Haška, Marathona in Makabija itd.

Krasen govor o značaju 1. decembra za našo državo in o glavnem tvorcu našega uedinjenja ter njegovem ogromnem delu,

ki nas je pred 16. leti privedel do 1. decembra, blagopokojnem Viteškem kralju Aleksandru I. Uedinitelju je imel namestnik dravnega pravdnika g. Branko Goslar. Po krasnem in globoko nacionalnem govoru je vsa sportna mladina navdušeno sledila njegovemu pozivu in izrekla svojo neomajno zvestobo in vdanost Nj. Vel. kralju Petru II. in svojo pripravljenost, da bo vedno in povsod čuvala interese države in naroda. Z razdelitvijo daril zmagovalcem je bila ta krasna sportna manifestacija vseh ljubljanskih lahkoatletov zaključena.

Pred navajanjem podrobnega izida sportnega dela »Tek Uedinjenja« ne smemo prezreti nekoliko zadovoljivih dejstev. Atravno sta obe tekmovalni progi dolgi okoli 8 km, ni bilo nikjer niti najmanj ovir pri tekovanju in je sodniška in redilna služba funkcionirala brezhibno. To priznanje služi vsekakor še v večjo čast okrašenemu sodniškemu zboru. Pričakovati pa je od onih lahkoatletskih funkcionarjev, ki so prednjačili s svojo odsotnostjo da bodo imeli v bodoče nekoliko več uvidenosti, če že ne do svojih kolegov, pa vsaj do tekmovalcev, ki leto za leto kažejo svojo visoko sportno nacionalno zavost in jih ne ovirajo niti pozna sezona niti mraz ali slabo vreme. Start ob točno določenih uri spada vsekakor tudi v one pozitivne elemente, ki učinkujejo v propagandnem oziru.

In končno še nekaj! Mladi ljubljanski klub Sloga je na »Teku Uedinjenja« pokazal veliko življenjsko zmožnost. Postavil je na start 10 tekmovalcev, od katerih so razni zasili zelo dobra mesta. To je bil zelo dober odgovor lahkoatletskemu savezu v Zagrebu, ki je pred nekoliko dnevi četal iz članstva ta mladi klub. Že se je prijavil svazu šele v prvih dneh oktobra. Naj bi o tem čim prej in dobro razmišljal!

Izid tekmovanja:

Splošna klasifikacija:
1. dolga proga (okoli 5 km):
1. Bručan Jože (Ilirija) 17.59, 2. Starman Ivan (Sloga) 18.24, 3. Starman Lado (I.) 18.25, 4. Flass Viktor (Hašk Zagreb) 18.26, 5. Doršič Franjo (Marathon Zagreb) 18.52, 6. Osterman Milan (I.) 19.05, 7. Dolinšek Alojz (Korotan) 19.31, 8. Grad Armin (plan. puk, Primorje) 19.47, 9. Gombač Mirko (Primorje) 19.59, 10. Ošabnik Maks (P.) 19.59.

2. kratka proga (okoli 2700 m):
1. Srakar Franc (nebor. četa, Primorje) 10 min., 2. Starman Adolf (plan. puk, Ilirija) 10.05, 3. Krpan Milan (P.) 10.09, 4. Tavčar Svetozar (I.), 5. Kotnik Jože (I.), 6. Pogačnik Jože (P.), 7. Kranjec Ivan (P.), 8. Srakar Ivan (P.), 9. Kragelj Josip (SK Celje), 10. Jazbec Venceslav (I.). Dva tekmovalca sta med tekom izstopila.

Placement po kategorijah: 1. vojak: a) kratka proga: 1. Srakar Franc (nebor. četa, Pr.), 2. Starman Adolf (plan. puk, Pr.), 3. Pavličević Milivoj (plan. puk, Pr.); b) dolga proga: 1. nar. Grad Armin (plan. puk, Pr.), 2. Miklavčič Matija (plan. puk, Pr.), 3. Vengust Rudi (20. p. n., Jugoslavija).

2. neverificirani do l. 1913: a) kratka proga: 1. Lipovšek Ferdo (Sloga), 2. Japelj Albin (Slavija), b) dolga proga: 1. Ambrožič Ernest (Bratstvo, Jesenice), 2. Keržič Viktor (Sloga).

3. neverificirani l. 1913, 1914, 1915: a) kratka proga: 1. Krpan Milan (Pr.), 2. Kragl Josip (SK Celje), 3. Križman Franc (Il.), b) dolga proga: 1. Dolinšek Alojz (Korotan, Ljubljana), 2. Berlot Bogdan (isti klub), 4. kratka proga, neverificirani l. 1916, 1917, 1918: 1. Poljšak Zoran (Sloga), 2. Franz Jože (Il.), 3. Ilinakar Janez (Sloga).

5. juniorji l. 1916, 1917, 1918: 1. Tavčar Svetozar (Il.).

7. seniorji že plasirani preko 800 m: a) dolga proga: 1. Bručan Jože (Il.), 2. Starman Ivan (Sloga), 3. Starman Lado (Il.), b) kratka proga: 1. Srakar Ivan (Pr.).

8. seniorji še neplasirani preko 800 m: a) kratka proga: 1. Pogačnik Jože (Pr.), 2. Kranjec Ivan (Pr.), 3. Jazbec Venceslav (Il.), b) dolga proga: 1. Mav Janez (Pr.), 2. Knez Rudi (Jugoslavija Celje).

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče in tast, gospod

Ilja Goleš

posestnik in trgovec

po daljšem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v 68. letu svoje starosti, danes 1. decembra ob ¼ 20. uri mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 3. decembra ob 15. uri iz hiše žalosti, na mestno pokopališče.

Novo mesto, dne 2. decembra 1934.

MARTINA GOLEŠ, soproga — ILJA in JANKO, sinova — MARTINA, poročena RAJAKOVIČ, hčerka — JANKO RAJAKOVIČ, zet NADICA, vnučinja — in ostalo sorodstvo.

RAZBOJSTVO SREDI LJUBLJANE

Zločinec, ki mu je policija že na sledi, je pobil in oropal 55 letno samotarko Josipino Kalanovo

Ljubljana, 2. decembra. Našim čitateljem je še v živem spominu strahovito razbojstvo, ki je bilo izvršeno pred mesecem dni, 5. novembra, ko je brezposelni delavec Ivan Mavrin na Virju napadel 62letno staro Ivano Kafolovo, jo hudo poškodoval in oropal. Kakor je takrat razbojstvo razburilo Virjane in vso bližnjo okolico, tako je preteklo soboto zvečer povzročil silno razburjenje sličen zločin, ki je bil izvršen v zakotni Soteski, torej sredi Ljubljane. Tam je bila napadena in na sirov način pobita na tla 55letna samotarka in upokoženka Josipina Kalanova.

Sotesko pozna malo Ljubljančanov. To je tesna ulica prav nasproti poslopju Glasbene Matice. V tej vogalni ulici, in sicer v hiši 6 je stanovala Josipina Kalanova, rojena l. 1879. v Devici Marjii v Polju in pristojna v Ljubljano. Ženica je bila poprej jetniška paznica in se je pred več leti iz Maribora preselila v Ljubljano, kjer je v miru in zadovoljstvu preživljala jesen svojega življenja. Dobivala je skromno pokojnino, menda je pa hodila tudi na razna dela in si je s trudom svojih rok tudi prihranila nekaj denarja. V Soteski je imela majhno stanovanje, kuhinjo in sobico, okna so obrnjena na dvorišče. Stanovalec je popolnoma sama, le tu ali tam jo je obiskal kak sorodnik. Največkrat je pa prišla k nji njena nečakinja. Sosedje pripovedujejo, da je bila Kalanova malce brezbržna in deloma neprevidna, ker se je premalo zaklepala in večkrat tudi puščala stanovanje odprto. To in pa dejstvo, da je nekdo vedel, da ima ženica denar, je postalo za Kalanovo usodno.

Napad

V isti hiši stanuje znan dramski gledališki igralec. Ko se je v soboto kmalu po 19. uri odpravil v »Orliču« in je stopil iz svojega stanovanja v prtiličju, je na stopnicah presenečen začul neko stokanje, obenem pa pridružene glasove: —Umrla bom, jaz bom umrla!

Ko je pogledal na stopnice, je videl, da prihaja počasi nizdol velika, močna ženska popolnoma razmršenih las. Zgrožen je opazil, da je tudi vsa okrvavljena. V prvem hipu je ni spoznal, ko je pa stopil bližje, je videl, da je Kalanova.

—Napadena sem bila, vse mi je pokradel! — je dejala, ko je videla igralca.

—Kdo vas je napadel?
—Neki moški.
—Ga poznate?
—Ne.

Gledališki igralec je videl, da ženica govori resnico, saj jo je bilo skoraj groza gledati. Imela je glavo močno razbito, nad levim očesom je imela veliko zvejavo rano in oteklino, da ni bilo videti očesa. Njeni lasje so bili divje razmršeni. Strnjena kri ji je prilepila na rame. Ve stopnice so bile popolnoma krvave, a v kuhinji Kalanove je bila velika mlaka krvi, soba je pa nudila sliko strašnega razdejavanja. Bestialni zločinec je v sobi vse razmetal, vrgel perilo in obleko iz omar in pobral, kar se mu je zdelo vrednega.

Iz prvega nadstropja so med tem prihiteli tudi Cudermanovi, ki so lastniki hiše. Med tem ko je gledališki igralec odhitel v dramo in telefonično obvestil reševalno postajo, je nekdo drugi naglo obvestil policijo, a za nesrečno Kalanovo so se zavzeli Cudermanovi in jo prenesli v prvo nadstropje, kjer so jo močilo, ji izprali rane in ji nudili prvo pomoč. Reva je bila zelo slaba, tudi bruhala je.

Kaj je povedala Kalanova

Reševalna postaja je bila obveščena ob 19.34 in že čez nekaj minut je reševalni avtomobil Kalanovo prepešal v bolnišnico. Gledališkemu igralcu je bila Kalanova že poprej povedala in tudi pozneje ponovila reševalcem, da je okrog 19 nekdaj potikal na njena vrata. Bila je prepričana, da je njena nečakinja, ki jo pride večkrat obiskat in nič hudega sluteč je vrata odprla. Videla je še nekega moškega, a v naslednjem hipu se ji je stemnilo pred očmi in je padla. Nekoliko pozneje se je spet zavedla in ko je vstala, je videla, da je vsa krvava in da je nekdo neno stanovanje oropal. Imela je še toliko moči, da je zaprla okno in zaklenila vrata, nato se je pa trudoma zavlekla v prvo nadstropje, kjer je potrkala pri Cudermanovih.

Cudermanovi pripovedujejo

Naš poročevalec se je danes oglašil pri Cudermanovih, ki so mu povedali: Sinoči kmalu po 19. uri je nekdo močno potrkal na naša vrata in obenem smo čuli: »Gospa, prosim, odprite, napadena sem bila!« Cudermanovi niso vedeli, kdo je pri vratih, zdelo se jim je, da je moški glas. Ker sta bili doma samo hčerka in mati, si nista upali odpreti, boječ se, da je morda zunaj kak nepridiprav. Zunaj je medtem Kalanova spet prosila, naj ji odpro in naj ji pomagajo, ker je bila napadena. Ker je imela tako čudno spremenjen glas, ji Cudermanovi nista verjeli, pač pa sta ji rekli, naj gre na cesto, da bošta videli, če je res ona. Tedaj je Kalanova s slabotnim glasom odgovorila: »Saj ne morem doli!«

Kmalu nato sta Cudermanovi slišali govorice in pritičju in ko sta pohiteli iz stanovanja, sta videli, da so stopnice vse okrvavljene, a v prtiličju je ležala Kalanova, ki ji je pomagal gledališki igralec in še nekdo drugi.

Policija v akciji

O neverjetno drznem roparskem napadu sredi mesta je bila takoj obveščena policija in kmalu je prihitel neki stražnik, pozneje tudi šef kriminalnega oddelka g. Zajdel z več agenti. V teku preiskave je policija ugotovila, da je napadalec odnesel Kalanovi okrog 2000 Din gotovine in tudi hranilne knjižice. Kalanovo so hoteli še sinoči zaslusiti, pa je bila takoj po prevozu v bolnico nezavestna.

V bolnišnici so jo operirali, vendar se njeno stanje ni izboljšalo. Dopoldne se je sicer Kalanova za hip zavedla, pa se spet onesvestila; večkrat je tudi bruhala. Kljub temu so jo lahko zaslusili glede napadalca. Kolikor se more spominjati, je bil moški srednje postave, na sebi je imel lepo sivo obleko, bil je podolgastega obraza in plavalas.

To so vsi podatki, ki jih ima policija na

razpolago, vendar pa upa, da si ji bo kljub temu posrečilo roparskega morilca prijeti.

Dopoldne ob 9.30 je bila na kiruržnem oddelku ljubljanske bolnišnice Kalanova na predlog državnega tožila zaslišana od preiskovalnega sodnika g. Cirila Golouha ob prisotnosti zapisničarja dr. Iva Umnika. Poškodovanka je bila sicer pri zavesti, le pa zelo težko govorila in ji je tudi med zasliševanjem postalo slabo. Povedala je v bistvu isto, kar smo že omenili glede napada in napadalca.

Stanje Kalanove brezupno

Kalanova je precej krepka ženica in le tako je razumeti, da ni podlegla smrtno nevarnim poškodbam. V bolnišnici so ugotovili, da jo je napadalec udaril s demkrat z nekim topim predmetom. Ženica ima tik nad levim očesom prebito lobjanjo in ta poškodba je smrtna. Kakor nam poročajo iz bolnišnice, je tudi popoldne bila nesrečna ženica skoro ves čas nezavestna. Zdravniki se boje, da bo Kalanova poškodbam podlegla.

Vlažno, hladno NIVEA sedaj

Po burji, dežju ali snegu je posebno potrebno, da zaščitite svojo kožo pred vetrom in slabim vremenom, a to boste najbolje napravili takole: vsak dan na večer, preden ležete spat, nadržite kožo nalahno z Nivea kremo. Koža postane zaradi tega mehka in gibka, a poleg tega tako odporna, da ji še tako slabo vreme ne bo škodilo. Zaradi Eucerita, ki ga vsebuje Nivea krema, prodrje ta globoko v kožo, a ne ostavi za seboj nobenega bleaska ter je istočasno krema za dan in noč.

Dom visokošolk otvorjen

Svečanost v hiši Mudovih dedičev v Gradišču št. 14

Ljubljana, 2. decembra. Sredi večjih in hrupnejših prireditvev, ki sta jih bila polna praznik in nedelja, je skromna, a pomembna svečanost otvoritve »Doma visokošolk« šla skoraj neopazno mimo naše javnosti. Kakor je v teh letih rasla univerza kralja Aleksandra v Ljubljani, tako je leto za letom rasto število slušateljic. Za njihove srečnejše kolege je bilo že od vsega početka precej dobro poskrbljeno z ustanovitvijo Akademškega kolegija in Oražnovega doma; slušateljice, ki prav nič ne zaostajajo za svojimi tovariši v razumevanju akademskih dolžnosti, pa si prav tako tudi niso dale kratiti svojih socialnih pravic. Na njihovo pobudo je vznikla akcija za postavitve Doma visokošolk, ki je naletela na mnogo razumevanja in podpore pri predstavnicah našega narodnega ženstva. V kratkem času je akcija toliko dozorela, da je bil letos Dom visokošolk vsaj v skromnem obsegu otvorjen. Poleg številnih zastopnikov in zastopnic akademskih društev so svečanosti prisostvovali: zastopnik tana svetin Katej, predsednik mestne občine dr. Pac, rektor univerze univ. prof. dr. Ramovš s predstavniški fakultet, univ. prof. dr. Kelemšna kot zastopnik IMCA, dvorna dama Tavčarjeva in soproga ministra Vida Novakova, predsednik naprednega akademškega starešinstva prof. dr. Zalokar.

S kratkim nagovorom je v imenu doma pozdravila goste gđ. Brečkova, nato je g. rektor naglasil pomembnost dejstva, da so naše visokošolke vprav v teh neugodnih časih, ko tolikokrat volja omaguje, tako hitro in tako prijetno realizirale zamisel svojega doma. Požrtvovalnost, vztrajnost in socialni čut, to so lastnosti, ki naj vodijo slovensko študentko in prav te lastnosti se nujno razvijajo pod klavirno trdega življenja. Če bodo z enako vnemo vodile svoj

dom, s kakršno so ga započele ustvarjati se bo brez dvoma v časom utrdili in razširili, da bo nudil zadosti prostora vsem našim potrebnim visokošolkam. Ze s pričujočim pa so ustvarile nekaj trajno dobrega in zato so naše akademkinje vredne zaupanja in pohvale. Naj bodo Domu visokošolk naklonjeni dobri Lares, resnica, dobroti in socialna pravičnost. Na koncu je g. rektor izrekel toplo zahvalo vsem dobrotnikom, ki so omogočili ta dom, pred vsem dvorni dami Tavčarjevi, gospo Novakovi in predsedniku mestne občine.

Gđ. Brečkova je nato prečitala kratko vdanostno brojavko Ni. Vel. kraljici Mariji, in sporočila pozdrave in čestitke, ki so jih poslali za otvoritev minister dr. Novak, dekan filozofske fakultete univ. prof. Nahtigal in ga. dr. Sodnikova. Predsednica akcijskega odbora gđ. Lechleimerjeva je imela nato lep spominski govor o blagopokojnem Viteškem kraju.

Dom visokošolk, ki je našel v znani hiši Mudove zapuščine, namenjene za visokošolski kolegij (v Gradišču 14) prav udobne prostore, obsega že v svojem skromnem začetku 9 sob in nudi prostora 14 stanovanj; v doglednem času pa bo lahko sprejel pod streho tudi 20 visokošolk. Poleg tega je v hiši na razpolago udobna učilnica, ki bo odprta za zunanje študentke. Dom upravlja v obče zadovoljstvo prebivalca ga. Deklevova. Poleg banske uprave, min strstva za socialno politiko in mestne občine so z večjimi zneski podprle to potrebno ustanovo tudi mestna občina mariborska, Nabavljana zadruga državnih nameštencev v Mariboru in drugi dobrotniki. Visokošolke nameravajo z večjo propagandno akcijo pridobiti še novih podpornikov in dobrotnikov, da bodo lahko svoj dom še povečale in ga tudi trajno ohranile.

PRIDE! **TARZAN** in njegova družica PRIDE!

Spominska lipa v Mostah

Kakor po mnogih drugih občinah, so Moščani na narodni praznik posebno slovesno vsadili spominsko drevec

Ljubljana, 2. decembra. Na posebno lep način so včeraj Moščani praznovali praznik uedinjenja. Ta dan so si namreč izbrali, da na slovesen način zasade spominsko lipo, kar je bilo tudi sklenjeno na nedavni seji Županske zveze. Moščanska občina pod vodstvom svojega agilnega župana g. Pavčiča je izbrala primeren prostor poleg Gasilnega doma, ki so ga delavci splinirali, na sredi pa v četverkotu ogradjili in okrog njega postavili tri vitke mlače, okrašene z državnimi zastavicami. Ograja je bila tudi prepletena z zelenjem, tako da je ves prostor napravljval res prav prijeten vtis.

Ob 7.30 je bila vsa moščanska šolska mladina pri maši v šentpeterski cerkvi, po službi božji je pa odkorakala proti Mostam pred šolo, kjer je bilo zbranih raznih nacionalnih organizacij in korporacij. Tu se je tudi formirala impozantna povorka, ki je krenila na slavnostni prostor. Na čelu so šli šolarji in šolarke z novim praporom, ki ga jim je poklonilo učiteljsko Narodno šole, za njimi so korakali Sokoli v krojih in v civilu s praporom in pod vodstvom svojega staroste Tonje, sledila je pestra skupina narodnih noš, kolo jugoslovenskih sester, četa gasilcev v svojih ličnih novih uniformah s praporom, tri moščanska pevka društva z zastavami, in sicer »Pevsko

društvo Mostec«, »Hugolin Sattner« in »Zvezd«. Za njimi so se razvrstili vojni dobrovoljci, rezervni oficirji in člani raznih nacionalnih organizacij.

Ko so prispeli na slavnostni prostor in se razvrstili okrog njega, je stopil na majhen provizorni oder pred četverkotom župan Pavel Pavčič. Najprej je toplo pozdravil zastopnika banske uprave in sreskega načelnika g. Mihlerja, zastopnika vojske kapet. Radovana Jovanoviča, šentpeterskega župnika Petriča in delegate ter predstavnik raznih društev kakor tudi zbrano mladino z njenimi učiteljicami in učiteljkami vred. V kratkem, zanosnem govoru je nato očrtal pomen praznika Uedinjenja, zlasti še glede na današnje spominsko slavlje, ko vsajamo slovensko lipo, ki naj bo simbol močete, nerazdruženje Jugoslavije. Z globoko pičeto se je spominjal tudi blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinilca in počastil spomin s vzklikom »Slava!«, nakar so se vsi navzoči odavali s trikratnim klicem »Slava!« Ob zaključku svojega govora je vzkliknil tudi mlademu kralju Petru II. Med množico je nastal val navdušenja in spontano so zoorila mlada srca in z njimi vsi starejši »Živio kralj Peter II.«

V imenu banske uprave in kot zastopnik sreskega načelnika je spregovoril nato g.

Mihler, ki je v bodrilnem nagovoru apeliral zlasti na mladino, naj čuva to, kar smo si pridobili s krvjo naših padlih junakov in naj bo vedno zvesta in vdana mlademu kralju Petru. Izrazi globokega spoštovanja in pietete se je tudi poklonil manom Velikega kralja, obenem pa izrekel zahvalo moščanskemu učiteljsstvu, ki si je ta dan tudi izbralo, da pokloni svoji mladini nov prapor.

Združena moščanska pevka društva so zapela veličastno himno »Bože pravde«, sokolski in gasilski praporščak pa sta naznaila svoja prapora.

Dva kmečka fanta sta prinesla več metrov visoko vitko lipo, ki so jo vsadili, šentpeterski župnik g. Petrič je pa opravil cerkvene obrede in blagoslovil mlado drevo. Po končanih cerkvenih obredih je svoblasti župnik stopil na oder, izražajoč svojo radost nad pomembnim slavljem in tudi veselje, ker je bila povabljena cerkvena oblast. Pozelel je božjega blagoslova, se z žalostjo spominjal blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. in zaključil z iskreno željo, naj Bog čuva Jugoslavijo in mladega kralja Petra II. Po župnikovem govoru so pevci zapeli »Hej Slovanci«.

Solski upravitelj g. Završnik je v slavnostnem spominskem govoru podal verno sliko našega trpljenja in bojev za svobodo, v vznešenih besedah orisal lik našega junaka in mučeniške smrti umrlega kralja in apeliral na mladino, naj hodi vedno po njegovih potih in naj zvesto izpolnjuje njegov slavn memento, zadnji besedi »Čuvajte Jugoslavijo!« Ob tej priliki je šolski upravitelj tudi poklonil mladini novi kraljni prapor, ki je nanj učiteljica Franketova pripela trak v narodnih barvah s žanim robom in napisom »Čuvajte Jugoslavijo!«

S krepkim, zanosnim glasom se je zahvalil za prapor v imenu šolarjev učenec VIII. razreda Breznikar, poudarjajoč, da ga bo mladina vedno čuvala, ostala pa tudi zvesta Jugoslaviji in svojemu kralju. Nato je slišal mladina zapela državno himno.

Kot zadnji je spregovoril še narodni poslanec g. Koman, podčrtajoč važnost spominskega dne, slavnosti so pa zaključili pevci, ki so zapeli veličastno »Buči, morje adrijsko!«

G. župan Pavčič se je vsem udeležencem toplo zahvalil in zaključil res lepo spominsko slavlje.

PRIDE! **TARZAN** in njegova družica PRIDE!

Mariborska kronika

Maribor, 2. decembra.

Naš obmejni Maribor je proslavil 1. decembra pod vtisom najstrašnejšega dogodka, ki je mogel zadeti jugoslovenski narod. Vse mesto je bilo odeto v državne trobojnice, bučnih prireditvev ni bilo nikjer. Svečane proslave so priredila skoro vsa mariborska nacionalna društva. S temi proslavami je bila združena tudi zaobljuba zvestobe našemu novemu kralju.

Otvoritev »Obrtniškega tedna«

Obrtniška mladina se je zbrala zjutraj ob 8. v Narodnem domu, od koder je odkorakala skupno k maši. Nato pa se je odala v spodnjo kazinsko dvorano. S proslavo je bila združena oficialna otvoritev »Obrtniškega tedna«, ki so se je udeležili mimo častnega števila mariborskih obrtnikov tudi zastopniki oblastev, med njimi mestni župan g. dr. Lipold. Mladini je spregovoril strokovni učitelj g. Šilvin Kode in ji obrazložil pomen praznika uedinjenja. Obrtniški teden pa je otvoril predsednik g. Sojčič, ki se je obenem toplo zahvalil g. županu za vso naklonjenost. Pomen »Obrtniškega tedna« je nato podčrtal podpredsednik g. Miha Vahtar. Bile so razdeljene diplome in nagrade po 50 in 100 Din pomočnikom in vajencem, ki so razstavili svoje izdelke ob priliki letošnjega »Mariborskega tedna«.

V stolnici je bilo svečano opravilo ob 11. Zahvalno molitev je opravil lavantinski škof g. dr. Tomažič ob asistenci številne duhovščine. Po cerkvenih svečanostih pa so se podali predstavniki državnih in samoupravnih uradov in zastopniki mariborskih organizacij na sresko načelstvo, kjer so se vpisali v knjigo za čestitke.

Sokolske proslave

Na izredno svečan način so proslavila državni praznik mariborska sokolska društva. V središču današnjega zanimanja je bil mogočen zbor članstva Sokola Matice v Narodnem domu. Dvorana in galerija sta bili nabito polni, članstvo je v discipliniranem sokolskem dostojanstvu poslušalo pomembne in prisrčne uvodne besede, ki jih je izrekel zaslužni starosta Franjo Bureš. Prečital je poslanico SKJ ter izvršil slovesno zaprisego vdanosti ljubljnemu kralju Petru II. in sokolski misli. Pevski zbor »Jadrana« je odlično odpel »Hej Slovanci«, godba je zasvrala »Bože pravde«. Ob zaključku je starosta Bureš v krasnih besedah pozval k čvrsti trdnosti sokolskih vrst ter neprekinjeni sokolski delavnosti, ki je v današnjih časih potrebna bolj ka-

„Dobri vojak švejk“
Film ZKD
še danes ob 14.15 popoldne v prostorih
ELITNEGA KINA MATICE
Vstopnina najnižja: Din 3.50, 4.50,
5.50 in 6.50

Janko J. Srimšek:

Lučke

Toliko lučk sem videl v življenju. Tolikim sem prilil olja, da niso ugasnile. Toliko sem jih prižgal sam. Mi smo tolikih sem šel, ki so jih prižgali drugi in so jim drugiz olja prilivali. Za mene? Ne vem! Jaz za druge? Ne vem! Sam za sebe? Tudi ne vem! In morda je bolje, da ne vem. Ne za prve, ne za druge in ne za tretje! Dokler, mislim, bi bil vesel, če bi to vedel. Gotovo pa še večkrat žalosten in bi me bolelo srce. Celozajokal bi se morda. Nu, solz in težav je brez tega na svetu dovolj...

Otrok sem bil. Čisto majhen. Prav tak, kakršen je danes moj sinček. Dete osmih let, ki se že ni več balo prvega večernega mraka na cesti. Tistega nežnega mraka, ki se spusti na vas, ko odzvoni amarijo.

»K litanijam pojdi, fantič moj.« mi je rekla v soboto zvečer mati. »Zahvali se Bogu za srečen dan in teden. In blagoslova nam prinesi iz cerkve! Vsem nam. Čeli hiši!«

Gospod pred oltarjem je bil že v prvi četrtini lavretanskih litanij, ko sem prestopil cerkveni prag in pomočil kazalec in sredinec v kropilnik za vrati. Čredica faranov je bila raztresena po kloneh in po sredi cerkve. Pred obhajilno mizo je klečal trop mojih vrstnikov. Klop pod korom je bila prazna. V nio sem spolznil. Prav do zidu. Pod veliko, v pozlačen okvir vdolan podobo križevca pota. Sve-

kor kadarkoli. Slavnostnemu zboru mariborskega sokolstva so prisostvovali tudi številni predstavniki oblastev. Članstvo Sokola Maribor III. je imelo svojo manifestantno proslavo v telovadnici na Zrinjskem trgu.

Narodna odbrana

Je zvečer priredila proslavo v »Unionu«. Proslave se je udeležil ves nacionalni Maribor in zastopniki oblastev. Večer je otvorila železničarska godba »Drava«, slavnostni nagovor pa je imel podpredsednik oblastnega odbora NO dr. Jančič. Nato je nastopil zelo uspešno zbor klasične gimnazije pod vodstvom prof. Pahorja, pevci »Jadrana« pod taktirko Laha, pevski zbor »Drave« pa pod vodstvom Albina Horvata. Na sporedu, ki ga je zaključil pevski zbor dječke čete, je bil tudi nastop solistov Faganelija in Lukmana. Dvorana je bila lepo okrašena in je napravil na navzočih občinstvo mogočen vtis oder, ki je bil dekoriran po zamisli dekoraterja arh. Vičiča iz Zgrebca.

Zaobljuba jadranskih mornarjev
V dvorani pri »Zamorcu« so se zbrali zavedni člani mornarske sekcije JS. V toplih uvodnih izjavah jim je aglini in vneti sekcijski načelnik Drago Jug pozdravil v prsrčnih izjavah navzoče člane. Sledila je globoko zajeta slavnostna beseda predsednika mestnega odbora Jadranske straže dr. Vinka Rapotca. S slovesno zaobljubo novemu in ljubljnemu kralju Petru II. se je manifestantni sestanek zaključil.

Z vrvoj okoli vratu

Je na pritrjenem kavljju v svoji sobi v Stolni ulici končal svoje življenje 68 letni trgovec Ferdinand Blažević. Zapustil je poslovnio pismo, v katerem se ginljivo p-slavlja od sveta s prošnjo, naj mu tega koraka ne zamerijo.

Sreča v nesreči

Sedemletna posestnikova hčerka Elizabeta Malijeva je bila sama doma na Betnavski cesti 29. S prižgano svečko je stopila v sobo iskat čevlje. Pri tem je po nesrečnem naključju postavila svečo na nočno omarico. Sveča pa se je prevrnila na posteljo in vnela se je posteljajna. K sreči je prišla mati domov in ji je uspelo ogeaj pogasiti in s tem preprečiti večjo požarno nevarnost.

Zima se bliža...

in z njo tatvine oblek, perila itd. Tako je gostilničarju Zoriču v Mlinski ulici izgnilo nekaj nogavic in srajc, šentiljskem postajenačelniku pa obleka in 900 Din vredna zapesnatna ura.

Boks je v modi

Do učinkovitega tepeža je prišlo na neki večerli v Narodnem domu. Neki dijak in uradnik sta se spoprijela, dijak je odnesel nekaj prap neprijetnih bank. Epiog bc ne scdiču. Kaj hočemo? Boksanje in potobno je dandanes v modi.

KODAK FOTOPAPARATI
NA ODPLAČILO!
JUGOSLOVENSKA ZABRBA, Dostopništvo 34

čenic pred oltarjem je pel. Za njim je pela srenja. Srenji so pomagale orgle.

»Marija, k tebi uboge reve — — —

»Moj Bog, kje sem?«
Cerkvena ladja je bila temna. Črno temna. Grdo temna. In vsa ta grda in črna tema je bila napolnjena s tišino, kakršna gospodari na pokopališču ob polnočni uri.

»Kje sem? Za božjo voljo!«
S premrlimi prsti sem trl veke. Po vsem telesu mi je hladilo in z zobmi sem rožljaj ob zobe kakor v mrzlici.

»Oh! — Zaspal sem. — Vsi so odšli. — Nikogar ni več v cerkvi.«
Zagnal sem se iz klopi do vrat. — Vrata so bila zaklenjena. Potem do stranskega izhoda. Tudi tu je bil ključ obrnjen...

V razsušenih klopeh je tod in tam počilo kakor bi treščil z bičem. Zaječalo je nekje za oltarju. Na koru je zastokal meh. Iz piščali v orglah vzdihnil pozabljen glas.

Iz očí so kar tako — same od sebe — privrele solze. Srce je zagrabila in stisnila leden pest. Iz ust se je utrgal zatečel jok.

»Mati! — Mati! —«
Pred glavnim oltarjem je v lestencu brlela večna luč. Nien šibki plamenček je vstajal in padal in risal po poslikanem stropu in stenah, po belih voščenkah, cvetju in tabernaklju na oltarju nemirne kolobarje. zdaj večje, zdaj manjše. Svetlejšje. Pa medlejšje. Negotovejšje.

Včna luč...
Z nedopovedanim strahom sem se privlekel do angeljske mize, pokleknil

Dogodki po širnem svetu

Poroka francoskega poslanika v Rimu

Francoski poslanik v Rimu grof de Chambrun se je te dni oženil. Slika nam ga prikazuje z nevesto na papeški nunciaturi po poročnem obredu

Kopalisce pod vodo

Anglesko kopalisce Eastbourne je zaradi zadnjih poplav pod vodo takšno letalo za dvig in pristanek

Zver v ženski podobi

Catherine Denuzieres, desna roka francoskega odvetnika Bonnetta, ki se mora v Parizu zagovarjati zaradi umora trgovke Marije Moullinove, katero je Bonnet najprej zadavil, nato pa še povozil z avtomobilom

Pogumna letalka

Miss Bruce, ki se je dvignila k poletu iz Londona v Kapsko mesto z avtogirom, ki še ni premagalo tolikšne razdalje

Čitajte tedensko revijo "ŽIVLJENJE IN SVET"

in v tabernakelj uprtih oči zalepetal: »Strah me je — o Križani. — Strah me je... Pomagaj, o Jezus — Ti, to lažba in krepcilo vseh slabotnih in ubogih —
Večna lučka mi je mežikala iz srebrnega lestenca z veselim plamenčkom, razmetavala svojo tanko svetlobo po celem oltarju in šelestela besede:
»Tu — v hiši božji ni strahu, otrok — Ker tu prebiva On, ki mu je ime Gospodar najmočnejši in vsemogočni — On, ki je rekel: »Mir — svoj mir vam dam — Mir, ki vam ga svet ne more dati...«
Šestnajst let mi je bilo in sem iz mesta prišel domov na počitnice.
Na Veliki petek so v cerkvi pred božjim grobom gorele lučke. V kamenitem grobu je spal Zveličar, pokrit samo s sencami, padajočimi nanj z mrkogledih judovskih vojščakov, ki so ob grobu Boga-Cloveka stražili strazhe. Nič prijaznega, nič veselega ni bilo v tistih lučkah. V mračni in vse lepote oropani cerkvi so medleli in utripali za raznobarnimi steklenimi krogliami drobni plamenčki kakor prave mrtvaške sveče. Po kolenih sem med rožami, po trohnbni dišicmi, prisrdal do mrtvega Zveličarja in mu poljubil prsteno mrzle roke. Do dna du-

še me je streslo in hladen znoj mi je orosil čelo. Iz polmraka je vame strmelo izmučeno lice Križanega in resnično sem videl na njem zapisano vse gorje in vse trpljenje vesoljnega človeštva. Tudi svoje lastne muke — pretekle in bodoče — sem za bogoten tretja kelih trpljenja mimo mene, toda ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi —
Lučke ob božjem grobu so živejše zatrepale —
Zgodila se je Njegova volja —
Fant sem bil in sem imel dekle. Poletnega večera, ko je lipa cvetela in so se po Cisti strani razdišali petelinčki in resec, je dekle reklo pod klancem:
»Steciva do kapelice. Mlada svz. Rada se imava. Če ne opešava, bova mož in žena —
Prišla sva se za roke in stekla v breg. Pod samim robom Ciste strani sva omagala in morala počivati.
»Otročarije so to« — sem se zasmeljal. »Ne verjamem jim. Bova mož in žena.«
Težkih nog sva dospela na vrh. V svetlem večeru, tako svetlem, da so oči zlahka premerile srebrno ploščo jezera v ravnini od konca do kraja in bi skoraj smreke v hostah na njegovih bregovih lahko preštel, je kapelica na

Francoski karikaturist Sem

s pravim imenom George Goursat, ki je te dni preminul v Parizu. S svojimi risbami se je proslavil ne le v Franciji, marveč tudi v inozemstvu

Calmetteova znamka

V Franciji je izšla pravkar Calmetteova znamka, ki se prodaja v prid protituberkulozni propagandi Princesa Marina

Znamke z Dvořakovo podobo

V zvezi s 30letnico smrti slavnega češkega skladatelja Antonina Dvořaka je izdala, kakor svoječasno za Smetanovo, češkoslovaška pošta nova znamke po 50 stotink z motivom, t. j. z nekoliko takti iz njegove simfonije »Iz novega sveta«. Znamke so kobaltno zelene.

Z avtogirom iz Londona v Kapsko mesto

Angleška letalka Bruce je startala te dni na londonskem letališču k poletu London-Capetown. Aparat, s katerim se je dvignila v zračne višave, je avtogirom. S takšnim letalom hoče Brucejeva prvič z zgodovini letalstva doseči rekord na dolgi progi.

Novi Hollywood

Filmski dopisnik angleškega »Daily Expressa« poroča, da je italijanski ministriški predsednik dal pobudo za ustanovitev novega Hollywooda ob Tirenem morju. Nečrt gre za tem, da bi se zgradilo celo filmsko mesto z imenom Tirenija. Italijanska vlada bo ustanovila poseben filmski urad, ki bo podrejen naravnost Mussolinijevemu zetu, grofu Cianu. Filme bo nadzoroval komendant Freddie, za filmskega propagandnega šefa bo imenovan Luce. Rimska vlada bo kontrolirala tudi finansiranje filmov.

Nov rekordni polet

Angleška letalka Cathcart Jones in Kaneth Waller, ki sta na poletu Anglija-Avstralija dosegla 4. mesto, nameravata s svojim malim letalom De Havilland - Comet poleteti iz Londona v Kapsko mesto in nazaj, skupno v približno 3 dneh. Zadnji rekord na tej progi je dosegla, kakor znano, Johnson-Mollisonova s 4 in pol dneva tja in 7 dni nazaj. Proga je dolga kakšnih 9600 km in bosta letalka vsa pot samo dvakrat obnovila kurivo.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabilosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholi, ki so trpeli na želodcem kataru, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo stare preizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

10. mesec Jupitra

Z Lickovega observatorija v Kaliforniji prihaja sporočilo, da so odkrili deseti Jupitrov mesec. Novi satelit, ki ga samo z največjimi teleskopi lahko vidijo, je zelo majhen in meri komaj 35 kilometrov v premeru. Odkritje Jupitrovih mesecev spada v najzanimivejša poglavja zvezdoznanstva. Prve štiri sta malone istočasno odkrila ansbaški astronom Marius in Galilei l. 1616. Vse do 1892. so poznali samo te štiri: Jo, Evropa, Ganymed in Kalisto. Na imenovani zvezdarni so tedaj odkrili peti mesec, ki pa je mnogo manjši od ostalih. S pomočjo fotografije so potem odkrili še štiri druge spremljevalce Jupitra. Dočim imajo prvi štiri približno premer našega meseca (3476 kilometrov), meri premer ostalih samo 20 do 160 km. Razlika v velikosti obeh skupin je tako čudna, da bi malone lahko sklepali, da so ta nebeška telesa različne vrste. Mogoče je, da so ti mali sateliti v resnici planeti ali asteroidi, katere je privlačnost Jupitra pritegnila tako, da so zdaj njegovi trabant. Mimo tega ima mesečni sistem Jupitra še druge znamenite posebnosti. Medtem ko kroži sedem njegovih mesecev v smeri od zapada proti vzhodu okoli Jupitra, torej tako, kakor planeti okrog sonca in mesec okoli zemlje, krožijo trije v obratni smeri, tako kot štiri trabant Uranu. Tudi obhodni časi mali satelitov so izredno različni. Trabant št. V. potrebuje dvanajst ur, da obkroži svoj veliki planet, trabant IX. pa 745 dni, torej dve zemeljski leti.

Radio

Ponedeljek, 3. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas plošče. — 18: Mladina in nova stvarnost (dr. Stanko Gogala). — 18.20: Radio - orkester. — 18.40: Slovenščina (dr. Kolarič). — 19.10: Plošče. — 19.30: Nacionalna ura: dr. France Prešern (univ. prof. dr. Kidrič). — 20: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magana). — 20.20: Uvod v opero, jedilni list, program za terek. — 20.30: Prenos opere iz Beograda, v odmoru nanovod časa in poročila.
BEOGRAD 16.30: Orkester. — 19: Plošče. — 20.30: Prenos opere iz gledališča. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.15: Godalni trio. — 20.30: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 19.30: Prenos iz Brna. — 21.35: Foersterjeve pesmi. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.30: Kabaretna igra. — 20.35: Pozabljeni češki skladatelji. — 21.25: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20: Parada godbenih instrumentov. — 21: Simfoničen koncert. — 22: Lahka in plesna muzika. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 13.10: Orkester. — 16.10: Mešan glasbeni program. — 17.30: Klavirski koncert. — 20.05: Palestrinov večer. — 21: Glasba po željah poslušalcev. — 22.50: Ples. — 0.15: Plošče. — BERLIN 20.10: Gledališka ura. — 20.40: Stare plesne melodije. — 22.20: Orkester. — KÖNIGSBERG 20.15: Plošče. — 21: Slušna igra. — 20.30: Godba na pihala. — 22.40: Lahka glasba. — STUTTGART 20.30: Vesele igra. — 21: Orkester. — 22.20: Godba na pihala. — 23: Lahka glasba. — 24: Plošče. — RIM 17.10: Pesmi. — 17.30: Klavirske skladbe. — 20.45: Mešan glasbeni program.

Torek, 4. decembra.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Recitacije mladinskih pesmi (Mehora Silvo in Lovrač Berta). — 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas plošče. — 13.20: Predavanje Zbornice za TOI. — 18: Praktična navodila o pravilni sestavi prehrane z ozirom na otroke (ga. Serko). — 18.20: Otroška ura (Maks Simončič). — 18.40: Nemščina (dr. Kolarič). — 19.10: Radio - orkester. — 19.30: Nacionalna ura: Književnost Južne Srbije (Božidar Kovačević). — 19.55: Čas jedilni list, program za sredo. — 20: Radio orkester. — 21: Prenos filharmoničnega koncerta z Dunaja, vmes napoved časa in poročila. — 22.30: Angleske plošče.
BEOGRAD 16.30: Orkester. — 19.20: Pesmi. — 20: Nacionalna ura. — 20.30: Prenos z Dunaja. — 22.15: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Pesmi. — 20.30: Prenos z Dunaja. — PRAGA 19.45: Klavirski koncert. — 20.15: Prenos iz Brna. — 21.15: Ruska glasba. — 22.15: Plošče. — 22.30: Schönbergov koncert. — BRNO 19.45: Moravski skladatelj. — 20.15: Slušna igra. — 21.15: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 19.30: Plošče. — 20.15: Dvočakova opera »Vrag in Katrac«. — 22.05: Lahka in plesna muzika. — DUNAJ 12: Plošče. — 13.10: Orkester. — 15.40: Otroški koncert. — 16.10: Plošče. — 17.25: Pevski koncert. — 19.15: Ameriške melodije. — 21: Beethovenov koncert. — 23: Plošče. — 24: Dunajska glasba. — BERLIN 20.10: Mešan program. — 22.20: Mozartov koncert. — 23: Orkester. — KÖNIGSBERG 19.35: Klavirske skladbe. — 20.15: Orkester. — 21.15: Vojaška godba. — 22.40: Mešan program. — STUTTGART 20.15: Narodne himne. — 21: Zabaven program. — 22.20: Pester program. — 24: Nočni koncert. — RIM 17.10: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Orkester. — 21.30: Igra.

Iz akvaristovske torbe

O izletih in drugo

Ob priliki zadnjih izletov je bilo opažati, da je postala gladina jarkov s stoječo vodo čvrsta, a v svrhu akvariranja sem moral razbiti led s palico. — Prav polgoma prihaja zima, dasi ji je početek doleten o Božiču. Upajmo, da ne bo prihrumela s snegom in burjo, pač pa je želeti, da se neopaženo ugnezi v naravi. Precej zanesljivo bi zvedeli o kakovosti bližajoče se zime, ko bi opazovali postvri pri drsti, kajti te živalce čutijo hudo ali pa milo zimo že nekaj mesecev v naprej. Znano je, da se postvri ženijo baš v tem času, a ikre se jim izležejo šele 2 meseca po drsti. Dva meseca je dolga doba, v kateri se utegne temeljito spremeniti vodostanje. Ko bi n. pr. drstile in zakopale ikre na plitvinah, bi morda zaradi hudih mrazov vode usahle, a ikre bi zmrzile. Neke za nas nerazumljiva slutnja nam narekuje, kje je treba odlagati ikre, ali na plitvinah ali v globinah. Če jih odlagajo na plitkih mestih, bo zima mila, zapadli sneg se bo sončnih dni talil ali pa bo celo deževalo, kar pomeni, da bodo tudi plitka mesta ostala pod vodo. Če se pa podajo na svatbo v globino, nam je pričakovati trajen mraz in suho zimo. Na to pravilo prisegajo ribiči, ker sloni na izkušnjah in opazovanih generacij preteklih vekov.

Kljub deloma zaledeneli gladini so bili nedavno obrobjeni kozaki stare Ljubljani-ce kraj Komina zavzeti po svatbi. Samci se drže ob takih prilikah s sprednjimi nožicami krilnih pokrovk samic. Tudi predpansko leto, ko je bila pozna jesen mila, je bilo opaziti parčke v mesecu decembru. Sicer se pa parijo kozaki pomladi, a samice odlagajo svoja jajčeca v špranjice, ki jih napravijo na steblih rastlin, šele v aprilu. Razširjeno je mnenje, da imajo samice kozakov nagubane pokrovke, kar pa ni točno, kajti neredko vlovimo samico z gladkimi, bolj redko pa samca z nagubanimi pokrovki. Sorodniki kozakov so dolgonogi na kopnem živeči brzci, ki imajo tudi nagubane pokrovke. Poleg kozakov, ki so ribam nevarni, sta bila tudi dva nedolžna potapnika, ki so za akvarije kakor ustvarjeni, ker jedo alge in nastrgano meso. Zanimivo je, da si je samica po preteku nekaj dni spredla v votlino zapognjenega lista lokvanja svoje belkasto, malemu orehu podobno gnezdo, kamor je spravila svoja jajčeca, kar stori na prostem šele maja meseca. Na vrhu oreščka je tenka konica. Na tej spoznamo gnezdo. Če ga vidimo v akvariju, ga takoj odstranimo, kajti ličinke, ki se izležejo v teku desetih dni, so roparice in ribam zelo nevarne.

V jarku ob Lahovem stradunu se je pa v blatu, zajetem z mrežico, valjal letošnji somič (Amiurus nebulosus), kar me je presenetilo. Brčkone so bili somiči izpuščeni v Ljubljano in v katerikoli njen pritok na Barju. Tudi g. Lichtenberg je vlovil v poletju dvoletnega somiča ali brkona na izlivnem delu Radnje v Ljubljano, ki ga je vsekakor spustil akvarist. Pojav somičev v naših barskih vodah je gotovo razveseljivo dejstvo, kajti majhni somiči s svojimi ljubimi brki so za manjše akvarije kakor ustvarjeni, zlasti ker potrebujeje prav malo kisika in ker je prehrana enostavna, namreč: nastrgano meso in razkosani deževniki. Samo majhni ribic ne smemo gojiti med njimi. Somiči zrastejo na 30 do 40 cm. Meso je zelo okusno, zaradi česar se bodo zanj zanimali ribiči in častilci modre vede, ki jo imenujemo gastrasofijo, in ki je veda sladkosnedežev.

V tekočem jarku ob Lžanski cesti in to med barsko šolo in Koslerjev je voda zdaj spet nizka in ljubitelji pljučnika ali blatnika (Nuphar lutum) si lahko izkoreninijo iz peščenih delov jarka te tako priljubljene rastline za svoje akvarije. Ploščatih listov se drže v tem jarku majhni polki — prilipki in kratki ploščati belorjavci črvice, ki imajo, če jih vzamemo pod povečalno steklo, po dve črni očesi. Spadajo v skupino ploskavcev, imenujemo jih pa dendrocoelum lacteum. V akvariju polže po steklih in rastlinah, navadno če se zmračijo, in vzbujajo zanimanje opazovalca. Ribam in ostalim živalcam akvarija so neškodljivi, a tudi ribe jih puste v miru, ker je sluzasta snov na površini črva jedka.

Ko pogledamo po zajemanju le površno na blato v mrežici in če vrhu tega še malo pobrskamo, vidimo celo vrsto v splošnem manj znanih živalic. Akvarist, ki se zanje zanima, se seznanj v teku let z raznimi prebivalci voda in proučuje v akvariju in s pomočjo strokovnih knjig njih življenje. Dobre knjige nam v mnogem olajšajo opazovanje. Take knjige izposoja klub akvaristov v Ljubljani. Knjižnica je v Šiški, čuva jo pa dolgoletni blagajnik kluba. 20 minut hoje od glavne pošte in akvarist si preskrbi čtivo, ki je prijetno in za napredek neobhodno.

O. S.

bilo lučil Celo morje lučk! Vsaka pokojna dušica je imela svojo in še več. Joj! Toliko lučk! In tako tihih. Udanih. Pohlevnih. Hladen veter se je igral z njimi, pripogibal jih zdaj naprej, zdaj nazaj, pa na levo — na desno. In tu in tam katero nagnil tako nizko, da je otožno zacvrčala in ugasnila. Za vsako lučko, ki je je zmanjkalo, mi je bilo hudo. Rad bi ji bil pomagal. Ozivil jo. Toda je tako na tem svetu, da dostikrat niti onega ne zmored, kar bi igraje storil neboljen otrok! Lučke so umirale druga za drugo in niti želja, da bi pomagal vsaj eni — tisti, ki je gorela pod velikim križem — se mi ni izpolnila. Dvakrat — petkrat — desetkrat sem jo prižgal. Vselej je ugasnila. Boril sem se z vnetrom in razširil svoj plašč, da bi jo obvaroval in ubranil. Zastonj! Ko je zaplapolala poslednjikrat, je s komaj slinim glaskom, kakor bi mi hotela povedati nekaj neizmerno velikega in važnega, zašepetala:
»Vanitas vanitatum...«

Enkrat sem se na cesti življenja spotaknil. Spotaknil in padel. Padel in obležal. Ko sem se spet zavedel in vstal, sem se odpravil iskat podrtijo svoje domačije in one, ki so na razvalinah še ostali.
Oktohrske noči, meglene in vlažne,

je za vasjo pod orehi in jablanami svetila lučka v oknu uboge kajže. Vsa vas je že spala. Povsod že tema. Edino tisto okno se je še zlatilo. Tiho in oprezno sem zavil s ceste na stezo in se previdno, da niti travice ob njej ne bi prebudil, prikradel k lučki. V nizki izbi je na mizi gorela svetilka. Pred razgrnjeno posteljo je klečalo troje blelih bitij. Mati. Z njo fantiček in dekletce: In so molili vsi trije.

»Ti, ki si nam križ naložil na slabe rame, usmili se nas! Ti, ki poznaš vse široke ceste in vsa težka pota, pripelji ga k nam — njega, ki ga čakamo — Oče naš, ki nam kruh deliš in nas s svojim telesom obhajaš, vrni nam očeta —«

Lučka, luč na mizi je svetila jasno in čisto. Lučke, ki so gorele v očeh klečočih, so gorele še čistejše, še jasnejše. V trdni veri so sijale — v neskončnem zaupanju in v neizmerni ljubezni.

»Moji ljubi — Lučke moje najdražje! — Najsvetlejšje — Najsvetejšje!«

Troje bitij je planilo od postelje k oknu. Razširilo roke. Hitelo na stežaj odpirat vrata.

Četvero lučk je gorelo. Četvero src je gorelo. Četvero src je jokalo.

»Očka! — Naš očka! — Naš! Naš! — Moji! Moji dragi! Najdražji —«

Sportna nedelja

Osijek je bil prešibak

Pred približno 1000 gledalci je včeraj reprezentanca Ljubljane zaslužno zmagala nad izbrano enajstorico Osijeka — Obisk je bil za kritje režije še premajhen

Ljubljana, 2. decembra.

Po res dolgem presledku je končno nastopila ljubljanska reprezentanca v mednarodni tekmi. Za ta nastop je bilo kljub pomanjkljivi reklami še dovolj zanimanja, malo je pripomoglo tudi krasno sončno vreme in tako je prišlo na igrišče okoli 1000 ljudi:

še vedno premalo, da bi z vstopnico pokrili vse izdatke, ki jih je imel podsavez s pridružitvijo. Takta je ta reč z izdatki in sportnimi prireditvami v sedanjih časih!

Za predtekmo je podsavez organiziral majhno srečanje med Ilirijo in Primorjem; kluba sta lahko postavila v borbo dve moštvi, sestavljeni iz igralcev, kolikor jih ni poslavski kapetan pobral za svoje moštvo. Bitka je končala pod vodstvom g. Mrdjenca z rezultatom 2:0 za Ilirijo.

Ljubljana : Osijek 4:2 (3:0)

S precejšnjo zamudo, saj tako zgodaj res ni mogoče spraviti na igrišče niti igralcev niti gledalcev, se je nato pričela glavna bitka. Podsavez sta postavila enajstorico:

Ljubljana: Starec (Primorje)—Svetic (Ilirija), Bertonec (P), Zemljak (P), Slamič (P), Bonec (P)—Ice (I), Slapar (I), Pikič (I), Bertonec II (P), Zemljak (P).

Osijek: Fingler (Graficar), Hrs (Slavija), Springman (Hajduk)—Milanović (S), Kolar (S), Vodeničar (S), Hrubeč (S), Eger (S), Dubac (Grajanski), Mesarš (S), Slosič (S).

OSIJEČANI

so prišli v Ljubljano preko Zagreba. Kjer jim je druga garnitura mimogrede servirala 2:0, pa se k sreči ni mnogo zvedelo o tem podvigu. S svojim nastopom v Ljubljani so v mnogoceteri upravitelji zagrebški rezultati. Zlasti po igri v prvem polčasu ni bilo videti, da bi imela Ljubljana za nasprotnika izbrano enajstorico iz močnega sportnega središča. Če bi bili domači kolektivi bolj pri tisti in nadaljevali z započeto energično ofenzivno igro, bi bili lahko odpravili svojega nasprotnika s krepko izraženim rezultatom. V tem delu igre so gostje delali s polno paro samo v obrambi, ki je po zamenjavi vratarja ostala njihov najboljši del. Niti v srednji vrsti, niti v napadu se niso povzpeli do igre domačih, tako da je bil rezultat polčasa dokaj verna slika dogodkov, ki so se odigrali na polju. V drugem polčasu so se Osiječani znatno popravili. Deležoma so tudi domači popustili. Novi vratar se je izkazal in je odlično posegel v dogodek ter s svojim posredovanjem nekajkrat res. Situacija se prav v zadnjem hipu. Opazila se je tudi sprememba na mestu srednjega krilca, kamor se je umaknil Dubac iz napada. Ta je uvedel sistem v igro gostov, uspešno je držal nasprotni napadniki tri in dobro pomagal svojemu napadu. V spremenjenem položaju se je razgiral tudi napad, ki je bil zlasti od srede na levo precej nevaren. V moštvo gostov je bilo med boljimi močno opaziti Hrsa v branilih, vratarja, ki je prvega zamenjal. Dubca na mestu srednjega krilca; v poznejši igri se je uveljavil tudi Milanović, ki je imel sprva mnogo posla z Bertonecem in Zemljakom; v napadu bi bilo omeniti Mesaršo in Slosiča, tudi novi vodja napada Bogdanovič ni bil slab.

Naše moštvo

je dobro igralo v prvem polčasu in še deloma v drugem. Spočetka se je že zdelo, da bodo nasprotniki pregazili. Toda po prvem višku igre, ki je prinesel tako lepe uspehe v obliki treh golov, je nenadoma sledila depresija, napad, ki se je bil šele prav znašel, je zašel v mlačnost, in šele proti koncu polčasa se je moštvo res vrglo, tako da je bila harmonija med poedinimi deli popolna in je moštvo po volji obvladalo teren. Skoda da v tem delu igre ni prišla premoč v polju do pravega številčnega izraza. V drugem polčasu so domači še imeli mestoma več od igre, morali so pa koncedirati tudi nasprotniku nekaj iniciative, pa so si sledili presledki, ki so bili zdaj eni, zdaj drugi v ofenzivi. Spremembi v moštvo se v glavnem nista omenili; formacija iz prvega polčasa je bila učinkovitejša. Pogačnik je še nekam zamenjal svojega prednika, Makovec pa v splošnem ni bil boljša zveza od Slaparja, dasi tudi ta ni bil najboljši član napadalnega kvinteta. Poleg desne zveze je bil tudi Pepček v levi zvezi pod svojo formo in tako ves napad ni prišel pretežen del igre do prave veljave. Prav dobri so bili v prvem polčasu Ice, Pikič in Zemljak, pa so proti koncu tudi ti trije počasi popuščali. Ista slika je bila v srednji liniji, kjer je do polčasa Slamič dal pač svojo odlično igro, ni pa vzdržal do konca. To velja tudi za Zemljaka, Pogačnika pa je zadovoljil defenzivno. Branilca sta igrala brezhibno, dokler je šlo spredaj dobro; ko se je težišče preselilo tudi na obrambo, sta sem in tja malo »pokiksala«, brez večjih nesreč razen v enem primeru. Starec ni imel preveč posla, pa je nekajkrat prav uspešno obvladal nekaj težav.

Kako so igrali

Prve napade izvede domače moštvo, toda v 3. min. je že situacija kočljiva pred Starcem; Kolarjev oster strel drži sigurno, takoj za tem kot za Osiječane, ki ga levo krilo pošlje v aut. Slika se obrne, sedaj so Ljubljancani v napadu in izbijajo svoj kot. Počasi se gostje zbirajo in odpirajo igro; igrajo po tleh, toda ljubljanska obramba jim ne da prilik. Nato sledi 10 odločilnih minut, v katerih si Ljubljana zagotovi zmago. V 11. min. privede kombinacija med Pikičem in Iceom domač napad v ugodno situacijo; Iceov center gre do leve zveze, Pepček prepušti Zemljaku, ki je na strelu in že je žoga v mreži. 1:0 za Ljubljano.

Vmes je kočljiva zadeva pred domačim golom, toda Svetic in Starec premagata nevarnost, nato je zopet domač napad v akciji, Slapar in Ice opravita pripravljeno delo, Pikič porine žogo Pepčku, ki ostro plasiira in

Ljubljana vodi 2:0.

Igra se čedalje bolj razvija v premoč Ljubljancanov, ki se vsidrajo v nasprotnikovo polovico. V 21. min. se Slapar prebri do leve zveze, ne popusti in ne da žoge, njegov strel se odbije od branilca do Pikiča, ki stoji sicer v ofsidu, in ta iz čiste pozicije v tretje potrese mrežo gostov; sodnik pravilno prisodi

3:0 za Ljubljano.

Nato zdrkne igra z doseženega viška, oba napada igrala raztrgana in ne držita žog, tako da se igra naglo prenaša od obrambe do obrambe. Osiječani venomer menjavajo igralce, medtem so menjali že vratarja, pa še druge poskušajo; na trenutke jih igra 12, končno sodnik opazi številčno neskladnost in napravi red. Proti koncu se ljubljanska enajstorica poveže v enotno celoto, v kateri je vsak na svojem mestu, le do izraza ne mara priti ta očitna premoč.

Drugi del igre absolvirajo gostje s Kvestrom v голу (ta menda pravkar prehaja v Slavijo), Bogdanovič od Slavije gre za vodjo napada. Dubac pa zamenja Kolarja. V moštvo Ljubljane se opazita že omenjeni spremembi. Spočetka še drži domača premoč iz prvega polčasa in ima Ljubljana že v začetku lepo priliko, ki jo Zemljak zastrelja. Nato kot, ki ga strelja Ice; desna stran napada je sploh zelo agilna, Makovec se začetoma dobro uvede — le škoda da ne za dolgo — odra dva lepa strela, ki ju vra-

Točke, točke...

V soboto in včeraj za točke nastopili vsi klubi — razen Maribora — Pomagali so si: Rapid, Ilirija, Železničar in ČSK

Ljubljana, 2. decembra.

Obrat v podsaveznem nogometnem prvenstvu je več kot mrazilčen, kar je sprico pozne sezone prav za prav razumljivo. Sobota in ta nedelja sta nam prinesli štiri srečanja, v katerih so morali razen Maribora vsi podsavezni tekmovalci na igrišča. Prizorišča tekem so bila v Ljubljani, Celju, Mariboru in Čakovcu.

Najtežja naloga je čakala drugega ljubljanskega zastopnika Hermesa, ki je moral v 48 urah nastopiti proti dvema močnim nasprotnikom in katerima je pustil vse štiri točke. Prvi nastop v Ljubljani bi bil lahko zaključil z manjšo razliko, drugega v Čakovcu pa morda celo s pozitivnim izkupičkom, toda prišlo je drugače in Hermes je ostal na zadnjem mestu tabele.

Čakovčani so imeli doma v gostih Hermezane, dobili dve točki in so z 11 točkami krepko v vodstvu. Vsekakor je treba omeniti, da so do sedaj večino tekem igrali doma in jih v drugi polovici tekmovalca čaka temnejša preskušnja.

Ilirija je bila v soboto v Celju; dosegla je pričakovano zmago ter se s 5 točkami — pri tem ima pa najmanj odigranih tekem — pomaknila za eno mesto »išje v tabeli.

V Mariboru sta se spoprijela domača nasprotnika Železničar in Svoboda; zmago je spravil favorit Železničar.

Tabela se je po teh štirih tekmah nekoliko spremenila in kaže sedaj to-le sliko:

ČSK 7 4 3 0 21:8 11

Maribor 5 3 1 1 10:9 7

Železničar 6 3 1 2 14:14 7

Rapid 6 3 0 3 15:10 6

Ilirija 4 2 1 1 13:7 5

Celje 7 2 1 4 11:14 5

Svoboda 6 1 1 4 11:28 3

Hermes 5 1 0 4 8:13 2

V naslednjem naša poročila:

Rapid : Hermes 5:0 (1:0)

Rapid: Kosem—Barlovič, Antoličič—Fučkar, Seifert, Gollnar—Heller, Baumel, Prinčič, Klippstatter, Pischof.

Hermes: Oblak—Klančnik, Košmerl—Ferjan, Košenina, Kretič—Kos, Brodnik, Zolokar, Loboda, Kariz.

Hermezani so sobotno bitko na svojem igrišču izgubili sicer proti močnejšemu in boljše moštvo, vendar jim je tako izdane poraz prinesla v prvi vrsti lastna lahkomiselnost. Kajti številčno je poraz brez dvoma zelo visoko izražen in v poteku igre nima prave razlage. Pokazalo se je še enkrat, da lahko posameznik prinese veliko škodo vsemu moštvo, če ni dovolj discipliniran in vreden. Dober del krivde za ta poraz gre predvsem na vratarjev rovač, ki je dva komada prejel s svojo nezanesljivo igro — ta dva gola gresta na račun njegove vestnosti v igri — dva pa je zakrivil s hršenjem pravil in ju je pripisati njegovi nediscipliniranosti. Po sami igri pa sicer simpatično

belo-modro moštvo ni zaslužilo te številke.

Igra je poprijela od samega starta zelo oster, mestoma surov stil in je imel sodnik veliko posla, da jo je vzel krepko v svoje roke. Povsem na mestu je bilo njegovo vztrajno piskanje, ki je šlo sicer v škodo igri — saj se je le zato vedno znova prekinjala in trgala. — toda ko so igralci videli, da gre za res, da sodnik uporabljati tudi najstrožje ukrepe, so se po preteku pol ure udali; posledje so startali tudi na žogo, ne samo na moža.

Belo-modri so imeli spočetka vzdržati krepak nasprotnikov pritisk, njihova obramba je bila za četrto ure blokirana in je v tem delu borbe pokazala svojo zanesljivost. Branilski par je ostal sicer vse do konca najboljši del moštva, vsega pa gotovo ni mogel sam opraviti. S kolikšni sigurnejšim vratarjem za seboj bi bila ta obramba ohranila zmernejši rezultat. Krilci še niso bili več na tej višini. Košenina je bil sicer vzgledno priden, delal je mnogo, pa se ni povzpelo do svoje običajne forme, imel pa je v nasprotnem napadnem irju

tar komaj še drži. V naslednjih minutah sta Pikič, pa Zemljak v poziciji, toda oba zamudita, potem se počasi uveljavlja Osijek. V 12. min. je desna zveza lepo v fronti, toda opali prezgoaj in prva resnejša prilika je za Osijek zamujena. Osiječani napadajo intenzivno, domači bolj sunkovito in so njihovi napadi nevarnejši, toda nasprotna obramba je sedaj na mestu. Sredi polčasa so gostje stalno v napadu, lepo prehajajo naprej in v 25. min., ko stvar ni prav uspeha. Polvisoko žogo pobere Svetic z nanič bolj nevarna kot sicer pridejo do prvega pačne strani in mesto ven, jo plasira v mrežo.

3:1

Nepričakovan dogodek sproži signal za živahnejši tempo. Občinstvo že navija za goste, tako malo mu je všeč domača mlačnost. Komaj se stvar na igrišču parkrat zasukne, že je napad gostov po levi strani uspešen, žoga se odbija sem ter tja, pride Bogdanovič na nogo in oster strel obsedi, samo še 3:2!

Tempo se sedaj še stopnjuje, domač napad izvede nekaj krasnih potez, toda nasprotni vratar je nepremagljiv. Počasi se igra zopet vnese, preživahna je bila doslej, da bi mogli igralci vzdržati do konca v istem tempu. V 37. min. je domač napad zopet pred nasprotnim golom. Zemljak lepo bi je prost strel, izčim se zelo kočljiva situacija, žoga sicer ne mare v mrežo, pa tudi v polje je ne morejo spraviti, končno preseka zamotano situacijo težji foul na Pepčku; sodnik da enajstko, ki jo po daljšem upravljanju Osiječanov Slamič po »svoje« plasiira, končen rezultat je

4:2 za Ljubljano.

Zadnji trenutki nato niso več zanimivi. Sodil je g. Deržaj dobro.

Nekaj o moštvih

SK Celje je igral na praznik uedinjenja popoldne svojo zadnjo letošnjo podsavezno prvenstveno tekmo. V gostih je imel ljubljansko Ilirijo, ki ji je po trdi borbi uspelo zmagati v razmerju 4:2 (2:1) in si zopet priboriti dve točki.

Tekma je bila živahna in zanimiva. Ilirija je nastopila v močni postavi, Celje pa je bilo nekoliko oslabiljeno, ker imata dva igralca prvega moštva zabrano igro. Ilirija je bila tehnično in kombinatorno boljše moštvo ter je tudi v startu nadkriljevala Celjane, a je igrala preostro. Napad je bil dobro povezan, a premalo odločen, dočim je obramba točno čistila. Ilirija je po Celju povzela visoko igro z dolgimi pasi, kar ji ni bilo posebno v korist. Celjani so dobro kombinirali in krepko napadali, bili pa so šibki v startu. Napad je izvedel več lepih akcij, a je napravil več hudih pogrešk. Krilci so igrali preveč defenzivno, dočim je bila ožja obramba zadovoljiva.

Potek igre:

Prvih 15 minut je bila igra odprta; več žog je postalo plen obeh obramb ali vratarjev. V 16. min. prodre Ice po lepi kombinaciji pred celjski gol in pošlje žogo proti prečki. Žoga se odbije na spodnji strani prečke in vratar jo ujame »na črti«. Sodnik prizna gol 1:0 za Ilirijo. Igra postane razgibana, napadi se menjajo. V 23. min. je žoga v kazenskem prostoru. Branilec Celja Mikuš zagreši roko in Pikič pretvori 11 metrovko v drugi zgoditek 2:0 za Ilirijo. V 31. min. izsilil Celje kot. Gobec II strelja tik pred gol, obramba odbije žogo, a že je Gobec II pred golom in pošlje žogo v mrežo. 2:1 za Ilirijo. Po tem uspehu preide Celje v lahno premoč in vali napad za napadom proti svetliču Ilirije, toda zastrelja dve zrelji šansi. Do odmora ostane rezultat neizpremenjen.

Po odmoru ostane igra nekaj časa izenačena in odprta; obema strankama uspe izsiliti samo nekaj kotov. V 24. min. izvede Ilirija krepak napad in Slapar pošlje žogo neubranljivo v mrežo. 3:1 za Ilirijo. V 28. min. strelja Gobec I iz kota tik pred vrata Ilirije. Svetic vzame žogo volley, a ima smolo in jo pošlje — v lastni gol. 3:2 za Ilirijo. V 34. minuti diktrira sodnik zaradi foula levega krilca Celja v kazenskem prostoru enajstmetrovko proti Celju, ki jo registrira zopet Pikič in s tem postavi končni rezultat 4:2. Celjani ne izgubijo poguma in skušajo preprečiti poraz, njihove akcije pa prepreči nasprotna obramba ali pa se pretvorijo v nevarne protinapade. Igra ostane vse do konca živahna. Razmerje kotov 9:6 za Ilirijo.

Tekmo je sodil g. Ochs ležerno. Bil je premalo strog in je mnogo prezrl, zlasti je bil neiguren v presojanju foulv. Na Glaziji se je zbralo okrog 500 gledalcev.

V predtekmi je rezervna SK Celja porazila mladino SK Celja v razmerju 6:1 (4:1).

Železničar : Svoboda 4:2 (2:2)

Maribor, 2. decembra.

Na igrišču Svobode sta se popoldne v prvenstveni tekmi srečali enajstorici Železničarja in Svobode. Če ni boljšega — tako si menda misli občinstvo — pojde pač na takšno tekmo in zato je bil poset tudi prav dober. Gotovo ni nihče obžaloval, da je prišel, ker je bila tekma prijetna za oko, borba pa zanimiva in napeta do konca. Postavi sta bili:

Železničar: Svajchofer, Antoličič, Frančič I, Glavič, Jančec, Škof, Lešnik Bačnik, Pezdček, Jenko, Paulin.

Svoboda: Raftl, Novak; Strnad, Dvorak, Skalec, Filipek, Kneser, Selinšek, Kolar, Štern, Tomažič.

Železničarji so svojo četo nekoliko spremenili, kar ni bilo v kvar njihovih moči. Napad je bil bolj uspešen kot sicer, toda še vedno najmanj učinkoviti del moštva. V njem je občutno primanjkovalo primerne vodje. Poleg Pezdčeka je bil tudi Bačnik bolj šibar kot ne, krili pa sta bili razmeroma uspešni. Krilska vrsta je bila po odmoru na mestu, prej pa preveč defenzivna. Obramba je bila šilava in trda, toda zelo potrebna pomoči krilcev. Vratar je imel pred odmorom nekaj več posla, kjer pa ni bil preveč siguren. V splošnem je moštvo napravilo prav dober vtis, tudi glede fair igre.

Svobodaši so igro izgubili po trdem odporu. V prvem polčasu so sicer krepko pritiskali in je bila borba v glavnem odprta, tako da so imeli precej igre v svojih rokah. Veliko vrzel jim je tvorila šibka krilska vrsta, kar je bilo posebno škoda, ker imajo sicer dobro obrambo in tudi napad, ki bi ob primerni podpori od zadaj lahko dosegel uspeha. Branilca sta se mnogo trudila in tudi vratar je talentiran igralec, ki mu manjka le še rutine. Napad je bil po svojem delu precej pester, obe krili sta zadovoljili, v notranjosti pa se je preveč izgubljalo v ozadju štern. Najbolj agilni je bil pač Selinšek, ki ima prav dober strel, pa se vendar ni mogel dovolj uspešno uveljaviti.

Takoj v začetku igre je bilo precej burnih dogodkov. Že v prvih dveh minutah je Z. po Pezdčiku dosegel dva gola. Od 5. min. dalje se je igra izravnala in v 15. min. je Selinšek znižal rezultat na 2:1. Sv. napada dalje, toda vse aktivnost se neha na kazenski črti. Sele v 38. min. se šternu posreči izenačiti rezultat. Tik pred koncem polčasa prisodi sodnik enajstmetrovko proti Z., ki pa jo ubrani vratar.

Drugi del igre je potekel v znamenju številnejših šans. Situacije so se menjavale na obeh straneh, dokler ni v 21. min. spet dosegel vodstva za Z. Pezdček. Defenzivni Svobodaši začno spet napadati in imajo večkrat priliko za izravnanje, toda napad zastrelja vse po vrsti. Naposled se v 31. min. ponudi Paulinu prilika za lep pas, ki ga Bačnik pretvori v četrti gol za Z. Tempo popušča, Svobodaši so utrujeni in Železničarji so do konca na boljšem, ne da bi se menjal rezultat.

Sodil je g. Kopič objektivno in z nekaterimi izjemami tudi dobro.

Ilirija : Celje 4:2 (2:1)

Celje, 2. decembra.

Ilirija: Malič — Berglez, Svetic — Pogačnik, Sočan, Unterreiter — Ice, Zupančič, Pikič, Slapar, Jug.

Celje: Presinger I — Mikuš, Koprivšek — Bajerle, Presinger III, Škerlj — Gobec II, Presinger II, Marič, Šostar, Gobec I. (Po odmoru sta Šostar in Gobec I menjala svoji mesti).

ČSK : Hermes 2:1 (1:1)

Čakovec, 2. decembra.

Hermezani so danes odigrali svojo prvo tekmo v Čakovcu, kjer je pač teško dobiti točke. Mimo ostalih klubov je imel tudi Hermes v Čakovcu zelo težko stališče, posebno ker je dan prej odigral težavno tekmo na svojem igrišču v Ljubljani. Po napeti in zanimivi igri je moral končno kloniti in pustiti obe točki v Čakovcu.

Čakovec: Jelenič, Vampln, Janič, Takač, Galovič, Mehovec, Fehojnik, Megla, Silo, Najmer, Vaš.

Hermes: Oblak, Klančnik, Košmerl, Ferjan, Košenina, Sočan, Petelin, Brodnik, Primar, Loboda, Kariz.

ČSK je dobil današnjo tekmo z veliko srečo, kajti po poteku igre bi bil rezultat lahko tudi obraten. Za izid je bila na večja odločnost napadalne vrste domačin, ki je zlasti po odmoru zaigrala z veliko voljo in ambicijo. Krilska vrsta je bila ves čas igra dobra v obeh smereh, medtem ko ožja obramba ni bila tako sigurna, pa je vendar z svojo nlogo zadovoljivo.

Hermezani, ki so lani stopili z nekaterimi rezerveci, so imeli najboljše moči v zadnjih formacijah. Napad je zaigral smiselno, samo v prvem polčasu, pa tudi takrat je bil še preveč raztrgan, da bi lahko dosegel znatne uspehe. Zato pa je res, da je vse moštvo zaigralo z velikim elanom in če bi bilo imelo malo več sreče, bi bilo lahko odneslo vsaj eno točko.

Igra je bila od začetka do zadajega živahna zelo živahna in napeta. Oboji so igrali z veliko in ambiciozno igro, je bila razen nekaterih izjem tudi fair, za kar se zašča ljubljanskemu sodniku g. Cimpermanu, ki je sodil objektivno in dobro. Značilno za današnjo tekmo je bilo, da sta dva gola zakrivila lastna igralca, in sicer Ferjan za ČSK (v 11 min.) in Vampln za ČSK, v 32. min. Po odmoru so imeli domači nekoliko več od igre in v 23. min. je Silo zani. zmagovorno gol. Načrt mla. kasneje je bil isti igralec zaradi žudega faulta nad Fermesom vratarjem izključen.

Ljubljanski II. razred

Grafiška : Mars 3:2 (1:1)
Slovan : Slavija 8:0 (5:0)
Korotan : Svoboda 2:1 (1:1)
Sloga : Mladika 7:0

Ostale nogometne tekme

Beograd: Zagreb : Beograd 3:2. Tekmo je zelo ovirala megla.
Novi Sad: Zagreb : Novi Sad 3:1.
Subotica: Zak : Sportklub 2:1 (1:0).
Dunaj: FAC : Favorit SK 4:1 (3:0).
Vienna : Hakoah 0:0, Rapid : WAC 4:2 (0:0), Libertas : Sportklub 1:0 (1:0).
Budimpešta: Ujpest : Kispest 4:1, Phöbus : Szeged 5:1, III. okraj : Bocsary 4:0, Attila : Soroksar 1:1, Hungaria : »11« 4:4. Pokalna tekma, ki se bo morala ponoviti.
Praga: Sparta : Cechie Karlin 8:2 (4:1); Slavia : Zidenice 3:2 (2:2), DFC : Teplitzer FC 2:1 (2:1), Kladno : Bohemians 5:4 (3:2).
SK Plzen : Prostějov 3:0 (1:0), Viktorija Plzen : ASK Kolín 2:0 (1:0).
Berlin: Medmetna tekma Krakov : Berlin 1:0 (1:0).
Rim: Milan : Ambrosiana 2:2, Fiorentina : Torino 4:0, Juventus : Triestina 0:0, Alessandria : Bologna 2:0.

Stafeta na Oplenac

Beograd, 2. decembra.

Včeraj na dan uedinjenja so se lahko atleti Jugoslavije v zahvalo svojemu vodji in zaščitniku blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju poklonili na njegovem grobu na Oplenacu. Stafeto so odnesli tjakaj dragoceni venec s posvetilom. Stafeto je tvorilo 156 tekačev za 84 km dolgo progo, ki jo je stafeta pretekla v 6 urah in 18 min. Posamezne proge so merile največ do 1000 metrov.

Iz Beograda je krenila stafeta na pot ob 8. zjutraj, zadnji tekač rekorder Aleksa Kovačević v je prišel pred cerkev točno ob 13.18 popoldne. Po prihodu stafete je imel predsednik JNS Veljko Ugričič krasen spominski nagovor, nato pa so atleti odšli v kripto in položili na kraljev grob venec. Pred odhodom so vsi udeleženci stafete defilirali mimo groba.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijskega odbora pri Rebu.

REPERTOAR

DRAMA.
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 3. decembra: Waterloo. Red C.
Torek, 4. decembra: Gostovanje drame v Celju: Migo, dekle z Montparnassa.
Sreda, 5. decembra: Zaprtlo.
OPERA.
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 3. decembra: Zaprtlo.
Torek, 4. decembra: Zaprtlo.

Objave

Današnja nacionalna ura v radiju bo ob 19.30. Govoril bo o Prešernu njegov najb. poznavalec ugledni naš znanstvenik g. univ. prof. dr. Fran Kidrič. Ko pravkar pričakujemo njegovo popolno izdajo Prešerna, bo današnje predavanje gotovo pritegnilo vsakogar, ki mu je kolikšni pri res slovenska kultura in njen največji glasnik France Prešeren. Predavanje, ki bo nedvomno eno najtehtnejših in nanzimivejših, kar smo jih doslej čuli v nacionalnih urah po radiu, bosta prenašali po vsej Jugoslaviji radijski postaji Zagreb in Beograd.

Sv. Miklavž sportnega kluba Marsa se priprava za poset na domu. Vsa pojasnila in sprejem naročil na Poljanski cesti 46 od 18. do 20. vsak dan.

TEDEN DNI FILMA

Greta Garbo — „Kraljica Kristina“

Menda še ni bilo na svetu filmske igralke, ki bi jo bili toliko slavili kakor Greta Garbo. Njena kariera je res bajna. Od preproste pomočnice v brivnici se je povzpela do najbolj oboževane žene sveta.

V čem je vsa njena moč? V prikupnosti obraza? V lepi igri? Teško bi rekli, saj je pri njej vse tako v popolni meri združeno, da le s težavo ločimo drugo od drugega.

Greta Garbo v svojem prvem večjem filmu »Ulica brez veselja«

Ko je pred osmimi leti igrala prvič v filmu »Ulica brez veselja«, ki smo jo gledali tudi v Ljubljani, pač ni nihče slutil, kakšni uspehi, kakšna slava čaka takrat še nemoloso, neznanu Greto. Potem silo kar naenkrat zvedeli, da je odstopala v Ameriko, to deželo vseh možnosti, kamor jo je bil poklical tisti, ki jo je prvi odkril za film, njen rojak in baje njen prvi mož, režiser Maurits Stiller. Dobila je začasno pogodbo pri filmski družbi Metro-Goldwyn-Mayer, kjer igra še zdaj.

Prvi film, kjer je žela slavo, se je imenoval »Pod jarmom estradic«. Gotovo se ga spominja še vsakdo, kdor količarko zasleduje razvoj filmske umetnosti. Njen partner

Greta Garbo v filmu »Romanca«

je bil takrat ameriški bog — John Gilbert. Greta Garbo se je uprla režiserju, igrala dočela po svoje in vsi filmski producenti so bili trdno prepričani, da bo film propadel in da bo morda pokopal tudi Gilberta. Zgodilo se je pa drugače. Menda še ni bilo ljubozenskega filma, ki bi bil sprejet s takim navdušenjem in na mah je postala Greta Garbo najbolj znana ameriška filmska zvezda. Odtlej je napravila še celo kopico filmov, časih po tri. Štiri na leto in nikjer ni razočarala svojih ljubiteljev. — »Divje orhideje«, »Ana Karenina« in drugi taki filmi so bili mejniki njene poti nazgor.

Malo je bilo izbrak, ki bi bile ostale na svojem prestolu, ko je čas pometil z nemim filmom in ga nadomestil z govornim. Tudi za Greto so mislili, da bo tako. Govorili so, da je njen glas neprimeren za filmanje, da bo z glasom izubila vso svojo privlačnost, ker je bistvo njene igre mimika, govor kretanj. In res se dolgo ni oglasila.

Potem je prišel po dolgem pričakovanju njen prvi govoreči film »Ana Christie«. V njem je bila Greta vsa drugačna kakor prej, vsa izpremenjena. Nekaj novega nam je pokazala v svoji igri, nekaj dotlej nepoznanega. Nismo je še prav razumeli.

Zato pa smo jo spoznali tem bolj v njenih naslednjih filmih, med katerimi je bil tisti o lepi vohunki Mati Hari nedvomno najlepši.

Kolikokrat so že pisali, da misli Greta zapustiti film. Prav lani ob tem času so se širile te vesti z veliko upornostjo. Odpotovala je v Evropo, toda po dolgem prigorjanju se je vrnila v Ameriko, kjer so prav tedaj sklenili po njeni želji filmat življenje zagonetne švedske kraljice Kristine.

Zdaj je ta film že gotov in ga bomo v kratkem videli tudi v Ljubljani. Vsa svetovna kritika se izraža navdušeno o njem in ga ne more prehaliti.

Ziljenje te kraljice, ki jo v filmu posebej Greta Garbo, je nadvse pestro. Ker je bila edini otrok švedskega kralja Gustava Adolfa in ji je bilo namenjeno nasledstvo na prestolu, so jo vzgajali kakor moškega, da bi lažje prenesla vladarske skrbi in težave. Toda že zgodaj se je odpravila vladni in posadila na prestol svojevda mlado nečaka. Dolgo so bili zgodovinarji v dvomu, kaj naj bi bilo njenemu odstopu vzrok. Ker je prestopila iz protestantizma v katoliško vero, so nekateri sklepali, da je zaradi verske razdvojenosti pustila prestol. V resnici pa je bilo drugače. In prav to bo pokazal ta film.

Da je film res nekaj posebnega po svoji umetniški dovršenosti, bo najboljši dokaz to, da je dobila Greta Garbo zaradi njega švedsko plemstvo.

Greta Garbo v filmu »Takšno si me hotel imeti«, za katerega je napisal dejanje letošnji Nobelov nagradjenec Luigi Pirandello in v svoji najnovejši umetniški »Kraljici Kristinke«.

FILATELIJA

Rabljene in nerabljene znamke

Ponovno in še vedno se razpravlja o tem vprašanju, ki je imelo svoj čas principiellen značaj, a ga danes več nima. Smisel filatelije daje namreč vsakemu zbiratelju na prostu, da se odloči za rabljeno ali nerabljeno znamko. Večje važnosti pa je materialna in estetska stran tega vprašanja. Nedvomno so nerabljene znamke vobče dražje, in imajo z njih nabavo večših tudi izuzbo. Dogaja se, da pri poštnem uradu kupljeno znamko po preteku nekaj časa, ko je bila vzeta iz prometa, dobiš v trgovini z znamkami in nakup pod nominalno vrednostjo. Taki primeri se dogajajo, če poštna uprava proda en-bloc preostale zaloge nerabljenih znamk, ki niso več v veljavi, daleko pod nominalno ceno. Vendar taki primeri niso tako pogosti, da bi priporočali splošno zbiranje rabljenih znamk. Slučajni namreč, da imajo kake znamke večjo vrednost in so dražje, če so rabljene, tvorijo izjemo in se navadno dogajajo pri izdajih onih znamk, ki so bile iz katerega koli razloga le prav kratke čas v prometu, zaradi česar trg razpolaga z večjim številom nerabljenih kakor rabljenih komadov. Rablje-

ne znamke imajo nadalje pomen za zbiratelje poštinih žigov ali pa v onih primerih, da so posamezne izdaje v taki zvezi s kakimi posebnimi dogodki, da so se v to svrhu izdelali tudi posebni goštni žigi, in da tako znamka s takim žigom tvori celoto. Dotičnik, ki se odloči za zbiranje zgolj nerabljenih znamk, mora tedaj računati z znatno večjimi izdatki. Pri zbirateljih, pri katerih denarne žrtve ne igrajo vloge, so pri odločitvi glede zbiranja rabljenih ali nerabljenih znamk važni poleg materialne vrednosti zbirke še estetski oziri. Ne more biti dvoma o tem, da je zbirka nerabljenih znamk z estetskega stališča daleko lepša kakor ona, ki vsebuje le z žigom opremljene znamke. Za take zbiratelje, ki se zanimajo za znamke samo v pogledu njih izdelave, je seveda merodajna zgolj na znamki razvidna slika, in morajo tedaj zbirati le nerabljene znamke. Zbiranje rabljenih znamk je znatno težavnejše. Ze pri opisu generalne (splošne) zbirke se je poudarilo, da je pri nakupu namk posvečati posebno pažnjo njih kvaliteti, to je, da je pri vsaki znamki slika pra-

vilno centrirana, da na perforaciji ne manjka kak robček, da papir ni poškodovan, sploh znamka mora biti brez hibe. Tudi zbiratelji rabljenih znamk morajo polagati vso svojo pozornost na kvaliteto znamke kot take, a poleg tega še na njen žig. Vrednost zbirke rabljenih znamk je znatno večja, če se pri nabavi znamk pazi na njih kakovost. In ravno tu se pri zbiranju pojavijo največje težkote: težko je dobiti znamko, da kvalitativno zadošča v tej smeri, kakor navedeno. Še večja težava pa je z žigom. Iz žiga mora biti razviden kraj in datum odpošiljatve, — žig mora biti čitljiv, pa vendar tak, da ne kvari slike na znamki. Treba je prav mnogo potrpežljivosti, iskanja itd., da se take prvovrstne komade dobi v roko. Tu ne pomaga mnogo denar, marveč v največji meri le čvrsta volja in doslednost. Zbirka, sestavljena iz samo prvovrstnih rabljenih znamk, nadkriljuje zbirko nerabljenih komadov. Kvalitativno odbre, nerabljene znamke je moč dobiti pri vsakem trgovcu z znamkami, rabljene znamke enake kvalitete s prvovrstnim žigom pa se dobi mnogo težje, in še tedaj je za drag denar. Zaradi tega mnogi, hoteč si olajšati zbiranje in isto posesti, nerabljene znamke kupujejo in si dajo iste lepo žigosati na pošti. Opozarjamo, da take znamke v obeh resnih filatelistov nimajo nobene vrednosti. Take znamke niso več nerabljene, pa tudi nimajo kvalifikacije rabljenih znamk, kar more dognati vsak le nekoliko več zbiratelj. Iz navedenega je povzeto, da se od zbiratelja rabljenih znamk zahteva več kot od zbiratelja nerabljenih. Zato pa tudi utegne imeti prvovrstna zbirka rabljenih znamk na vsaki razstavi večji uspeh kakor zbirka z nerabljenimi znamkami. Mnogi zbiratelji principiello zavemajo stališče, da ima smisel filatelije v prvi vrsti težišče v iziranju rabljenih znamk, ter argumentirajo to svoje stališče s tem, da je znamka postala »znamka« šele s tem, da je služila svoji svrhi. Ta argumentacija pa je danes brez podlage, ker je smisel moderne filatelije v glavnem le zbiranje, ena težnja zbiranja samega pa: čim večja komplektacija; individualnega značaja je, na katerem

področju filatelije se potem ta težnja udeležuje. Iz izkušenj je znano, da se za tako principiello stališče, kakor omenjeno, zavzemajo vobče le tisti zbiratelji rabljenih znamk, ki kvaliteti ne posevčajo dovolj pozornosti: svoje zbirke — ki tedaj nimajo vrednosti — potem opravičujejo s tem, da naglašajo: zbiranje rabljenih znamk je edino pravilno. Vprašanje gumiranja je vprašanje zase in še ni rešeno prav tako, kakor vprašanje »poštne svežih« (postfrisch) znamk. Znano je, da nerabljena znamka mora biti opremljena z lepilom; a prav tako je tudi znano, da lepilo pospešuje v prvi vrsti razkroj barve, a potem tudi še uničenje znamke same. epilo na znamkah vsebuje kemične sestavine, kojih prva vrha je, da se more znamko nalepiti na pošiljko, dočim je trajnega obstoja znamke ne more jemati v obzir. Kemijske sestavine razkrajajo papir mnogo prej, kot bi to povzročil tek časa. Vsled tega bi mnogi upoštevanji filatelisti najraje oprali lepilo in tako podaljšali življenje svojim miljenkam, pa vendar tega storiti ne smejo. Do sedaj namreč velja načelo, da nerabljena znamka brez lepila ni več znamka; orba zoper to naziranje je začasno brezuspešna, vsled česar se mora paziti na to, da je nerabljena znamka opremljena z lepilom, ne oziraje se na to, da lepilo utegne znamko uničiti. Za »poštne svežih« znamke se smatrajo one, na katerih ni opaziti sledov, da so bile pritrjene v zbirki. To je pretiranost, ki s filatelijo nima nikake zveze in bi govorilo za to, da je znamka, kupljena na pošti po nominalni vrednosti, izgubila svojo vrednost, čim je bila uvrščena v zbirko! Kakor smo odločni poborniki skrajne pažje glede kvalitete znamke, ne moremo priznati, da vprašanje »poštne svežih« znamk postane nekako važno v filateliji kot taki. To vprašanje je izrazito trgovsko, ki se s stališča trgovca da mogoče opravičiti, ki pa je za filatelista posevem brezpredmetno. Zato nji noben filatelista ne pristane na to, da se mu pri prodaji ali zamenjavi zniža vrednost inče brezhbitne znamke zgolj zaradi tega, ker ni »poštne svežih«. S. V.

V nadaljnjem razgovoru pojasnjuje dr. Marescheva, kaj se je v Avstriji že storilo v pogledu učiteljske izobrazbe v zadnjih letih. Tako izvemo, da se prirejevala vsako leto posebni tečaji, ki imajo v prvi vrsti namen, pokazati udeležencem način, po katerem se ves pouk čim najbolj približa resničnemu življenju. Akademikar-kam nudi poseben institut v dvoletnem tečaju tako znano žensko izobrazbo, kjer si dijakinje, odnosno absolventke univerze lahko pridobe vse, česar jim njihovo dotodanje šolanje ni nudilo. Tu se uče gospodinjstva, nege otrok, krojenja, vrtnarstva in drugega. Večina akademikark, ki obiskuje ta institut, ki je edinstvena ustanova, so kandidatke za srednješolske službe. Ko dovrše tečaj, napravijo izpit in se lahko potegujejo za posebno mesto iz teh predmetov. Te profesorice predstavljajo čisto nov tip srednješolskih učiteljic. Odpro se jim pa še mnoga druga delovna torišča, kjer svoje znanje lahko mnogovrstno uveljavijo, kjer izsledke znanosti lahko neposredno aplicirajo na praktično življenje. Tako delovno območje je ženi, tudi intelektualno najvišje stoječi, najbližje, kajti žena ima poseben dar, vse svoje zanimanje spravi v življenjsko bližino. To je dragocen dar, posebno ženska kvaliteta, ki je možu le redkokdaj dana.

Dr. Marescheva je prepričana, da ne more priti do nikakih ukinitve ali okrnitve ženskega šolstva v Avstriji, ker bi to pomenilo padec kulturnega nivoja vsega prebivalstva. Vse šolstvo, odnosno izobrazbo je treba preusmeriti v takem smislu, da bodo ženske s svojim vplivanjem ustvarjale potrebno protiutež sedanji moški, zgolj razumski kulturi, ki jo moremo označiti: na tehniški zgrajeno civilizacijo.

Vprašanje je, ali bodo poizkusili reorganizacije samo ženske izobrazbe tako izvedeni, da bodo dosegli svoj namen bodisi jale potrebno protiutež sedanji moški, zgolj razumski kulturi, ki jo moremo označiti: na tehniški zgrajeno civilizacijo. Vprašanje je, ali bodo poizkusili reorganizacije samo ženske izobrazbe tako izvedeni, da bodo dosegli svoj namen bodisi jale potrebno protiutež sedanji moški, zgolj razumski kulturi, ki jo moremo označiti: na tehniški zgrajeno civilizacijo. Vprašanje je, ali bodo poizkusili reorganizacije samo ženske izobrazbe tako izvedeni, da bodo dosegli svoj namen bodisi jale potrebno protiutež sedanji moški, zgolj razumski kulturi, ki jo moremo označiti: na tehniški zgrajeno civilizacijo.

Žena v sodobnem svetu

O reorganizaciji ženskega šolanja

Skoro v vseh državah se danes kaže tendenca, ki stremi za tem, da bi se žene izrile iz služb in obče iz javnega življenja ter omejile svoje delovno območje na dom in družino. Mož smatra ženo kot konkurentko, ki je vpadla v njegovo področje, katero je po njegovem mnenju že od narave namenjeno samo njemu. Odpor proti prodiranju žen v poklice se je vedno čutil, toda pred nastopom gospodarske krize se ni javil tako strnjeno in soglasno od moških in tudi od oblastev kakor danes. Gospodarska kriza in po njej povzročena brezposelnost pa silita moške, da posezajo po bolj radikalnem orožju, kakor so se ga posluževali nekdanj: zlo hočejo izriniti s korenino s tem, da ženski mladini onemogočajo poklicni študij. Pri nas se je to stremenje posebno občutilo ob ukinitvi ženskih učiteljskih šol. Tudi po drugih šolah se kaže tendenca omejevanja ženske poklicne izobrazbe, in sicer zlasti s tem, da imajo pri sprejemu prednost moški, ne glede na kvalifikacijo.

V izrazito fašističnih državah je v tem pogledu za ženo še slabše. »Neue freie Presse« je prinesla pred kratkim razgovor s šolsko svetnico dr. Marijo Mareschevo, ki osvetljuje razmere v Avstriji. Iz njenega razgovora posnemamo, da se oni, ki so zainteresirani na rešitvi tega vprašanja, delijo na tri skupine. Najmočnejša je prva skupina, ki je tudi najradikalnejša in ki zahteva, naj se ženski študij reducirira do osnovne šole. Oni, ki to zahtevajo, zatrjujejo, da ženska ne potrebuje nobene izobrazbe, ker spada v dom in nikamor drugam. Zato da se ji morajo zapreti vsa pota, ki bi jo usmerjala k drugim smotrom. Zastopniki druge skupine priznavajo sicer potrebo ženske izobrazbe, toda omejit se mora na smoter, ki ga je Paul de Lagardes oblikoval v nastopno krilatico: »Ženska moramo dati toliko izobrazbe, da moža ne dolgočasi.« V tretji skupini so zbrani oni, ki se zavedajo realnih dejstev in ki izkušajo iz položaja, kakršen je danes, napraviti v človeškem in kulturnem pogledu pravilno dedukcijo. Samo od te skupine je možno pričakovati pravilno rešitev problema.

Ob proučevanju realnih dejstev pride Marescheva do naslednjih zaključkov: velik del žen je danes razdeljen v dve polovici, izmed katerih ena je vključena v produkcijski proces, druga pa je okupirana samo z gospodinjstvom. V večini primerov izvršuje žena dvojno nalogo, namreč kot gospodinja in kot poklicna delavka. Ker pa more in mora imeti šola edini namen, da služi pripravi za življenje, se je treba tudi glede ženske izobrazbe vprašati v prvi vrsti, kaj terja življenje od današnje žene. Nikakor pa ni mogoče pričakovati, da bi se že v osnovni šoli odločilo, v katero izmed obeh glavnih delovnih področij (poklicna delavka ali gospodinja) se bo dekle vključilo, ko dorase. Četudi je naravni smoter žene, da postane gospodinja in mati, vendar ne more nobeno dekle vnaprej vedeti, ali ga bo v resnici dosegla, pa tudi tega ne, da bo dobila moža ki jo bo lahko preživljal brez njenega zasluga. Zato ni mogoče, da bi ustrezala današnjim razmeram ženska izobrazba, ki se omejuje samo na gospodinjstvo znanje. Toda tudi izobrazba, ki forsira zgolj intelektualne sposobnosti ženske, je zgrajena po mnenju Marescheve na napačnem naziranju. Glede na ti dve dejstvi se je tudi popolnoma ponesrečil avstrijski poizkus, ki je že v osnovni šoli ločil gospodinjki in intelektualni tip in je za prvega določil kot nadaljnje višje izobraževališče žensko višjo šolo, za drugega pa gimnazijo. Če naj žensko izobraževališče doseže svoj namen, se mora ozirati na dvojno nalogo, na katero mora biti dandanes pripravljena vsaka žena. Nikakor pa ne misli Marescheva pri tej zahtevi, da bi se v šoli dekleta dvojno obremenjevala, marveč naj bi se v ženskih šolah metodika tako usmerila, da bi se v vseh predmetih, ki so predpisani tudi v moških šolah, oziralo na zahteve, ki jih stavlja življenje izrečno na žensko kot gospodinjstvo, mater, socialno delavko itd. Tako urejenemu pouku naj bi se v omejeni meri pridružil tudi praktični pouk o gospodinjstvu in negi otrok, prav kakor se je priključilo deško ročno delo ostalemu pouku.

Dr. Marescheva nadaljuje: »V Avstriji smo prvi izkušali rešiti ta problem. Ustvarili smo pojem o življenjskem pouku, katerega smo uvedli v mnogo deklinskih šol. Bistvo tega pouka obstoja v tem, da se ozira posebno na tisto snov, ki je zvezana z resničnim, praktičnim življenjem. Tu se na primer daje prednost onim prirodoslovnim pojavom, ki so zvezani z vsakdanjim življenjem. Tako se pri kemiji ozira na hraniiva in pri matematiki na gospodinjstvo. Vse, kar se dekluce uče v tej zvezi, si mnogo bolje zapomnijo, kajti vsakdanje življenje ustvarja asociacijske pripomočke, ki skrbje za to, da se priučena snov ne pozabi. Učitelji in učiteljice deklinskih šol se ne smejo izgubljati v zgolj strokovnem pouku, temveč ga morajo uvrstiti v naloge, ki jih zahteva od ženske današnji čas. Zgodovinski pouk naj pokaže učenkam kulturnozgodovinski razvoj družine in ženskega življenja in vpliv žene na razvoj zgodovine. Prirodne znanosti morajo voditi dekle do jasnega spoznanja življenjskih pogojev vseh stvari, zlasti pa človeka; iz tega spoznanja se bo dekle povsem nepriljilno zavedalo svoje prirodne naloge. Umevno je, da zahteva ta metoda od učitelja temeljito življenje v njegovo kulturno nalogo. Zato je potrebno, da se tudi učiteljska izobrazba usmeri v tem pogledu.«

Objave

ZKD priredi 3. decembra ob 19. v Vajeniški mdomu predavanje. Predaval bo g. dr. Petrič, direktor Higijenskega zavoda. Lepe skioptične slike bodo ponazorile predavanje.

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi ob 20. bo javno predavanje v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo gosp. univ. prof. Makleov Aleksander: Osebnost zločinca in kazenska odgovornost. Vstop prost.

BREZPOSELNI INTELIGENCI

nudimo zasluge s poverjeništvom za naše revije in knjige. Spročite naslov na založbo »Evalit« (uprava »Prijatelj«) v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10, in dobite brezplačna pojasnila.

Strojepisni pouk
po československem sistemu, za učbenike in zvezbani ce. Večerni tečaj od 6 do 10,3, in od 10,3 do 9,3. Učna ura 2 Den. Pouk se prične 4. decembra. Vpisovanje dnevno. Čladi-otofor učni zavod. Domo-branska cesta štov. 15. 3906-4

Površniki
trebovščinski, smejni vsi učiji itd. Najbolji nakus pri Prešterju, Sv. Petre, cesta 14.

Sv. Miklavž!
Pridi in oglej si cene lepih praktičnih daril za Tvoje male in odrasle! Vljudno Te vabi trvdka

F. M. SCHMITT,
Pred škofijo 2 — Lin-gerjeva 4, Ljubljana.

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjam očesom »Clavén« je maet

Clavén

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost in tvornice in glavnega skladišča. Otvajte se ponosodbi!

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak.

Tužnih src naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je gospa

OLGA ŽOHAR
trgovka v Kamnici pri Mariboru

nenadoma, po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 44. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v ponedeljek popoldne ob 3. uri iz hiše žalosti v Kamnici.

Kamnica pri Mariboru, dne 2. decembra 1934.

Globoko žaluje: **MOŽ, OTOCI,** in ostalo sorodstvo.

Uspeh za uspehom
Zanje, kdor se ob vsaki priliki poslužuje »Jutrovega« malega oglašnika.

Nenadoma je umrla ljuba mamica, gospa

OLGA ŽOHAR
trgovka

Pogreb nenadomestljive mamice bo v ponedeljek, dne 3. decembra dopoldne iz hiše žalosti v Kamnici na tamkajšnje pokopališče.

Kamnica, dne 1. decembra 1934.

OLGICA in DAVORIN otroka, in ostalo sorodstvo

IVAN SKASA javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je danes ponoči po težki bolezni preminula v Zagrebu njegova soproga, gospa

Alma Skasa, roj. Hofinger

Pogreb blage pokojnice se bo vršil v ponedeljek ob 3. uri popoldne na župno pokopališče v Smartnem pri Velenju.

Velenje, dne 1. decembra 1934.

IVAN SKASA, SIN, in ostali sorodniki.
Brez posebnega obvestila.